

„Slovensko – Ukrajina: Spolupráca naprieč hranicou“
„Slovakia – Ukraine: Cooperation across the Border“

Projekt je financovaný z grantu Nórskeho kráľovstva prostredníctvom Nórskeho finančného mechanizmu.
Spolu financované zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.
Supported by a grant from Norway.
Co-financed by the State Budget of the Slovak Republic.

Názov projektu: Bicyklom aj za hranice
Prijímateľ: Košický samosprávny kraj

www.norwaygrants.sk www.eeagrants.sk

sprievodca

KARPATSKÁ CYKLISTICKÁ CESTA

KARPATSKÁ CYKLISTICKÁ CESTA

KARPATSKÁ CYKLISTICKÁ CESTA

KARPATSKÁ CYKLISTICKÁ CESTA

KARPATSKÁ CYKLISTICKÁ CESTA

KARPATSKÁ CYKLISTICKÁ CESTA

foto: Tomáš Palo ©

Vitajte na tematickej cyklotrase dlhej takmer 1700 km, ktorá prechádza centrálnou časťou Karpatského masívu a piatimi krajinami strednej a východnej Európy – Slovenska, Poľska, Ukrajiny, Rumunska a Maďarska.

Karpaty sú druhý najväčší európsky horský masív v Európe. Vznik pohoria je spojený s alpínsko-himalájskym vrásnením a z tohto pohľadu patrí medzi aktívne seizmické oblasti. Geologická stavba je pomerne zložitá, jadrové pohoria tvoria najmä vyvrelé horniny ako žula či rula, na ktorých sa v niektorých častiach usadzoval vápenec. Vnútorne časti Karpatského masívu tvoria vulkanické horniny.

Karpaty majú veľmi bohatú biodiverzitu. Poskytujú habitat pre najväčšiu európsku populáciu medveďov, vlkov, rysov či kamzíkov a takmer pre tretinu všetkých rastlinných druhov. Hory a ich podhoria sú bohaté na zdroje termálnych a minerálnych vôd ako aj na vzácne druhy minerálov. Od stredoveku sa v nich ťažilo zlato, striebro, neskôr meď a železná ruda. Je tu nálezisko vzácného drahého opálu či aragonitu, v blízkosti ktorých vedie Karpatská cyklistická cesta. Najvyšší vrch je Gerlachovský štít vo Vysokých Tatrách na Slovensku.

foto: Tomáš Palo ©

foto: Tomáš Paľo ©

Karpatské hrebene tvoria prirodzené hranice medzi krajinami. Naša trasa nás zavedie do časti Karpát, kde boli pôvodní obyvatelia Rusíni. Nikdy sa im nepodarilo dosiahnuť samostatný štátny útvar. V Poľsku sú známi ako Lemkovia, na Ukrajine ako Bojkovia, v Rumunsku ako Huculi a na Slovensku ako Rusíni. Ich kultúra a jazyk je stále živá, o čom sa pri návšteve tohto územia môžete sami presvedčiť. Karpatské hory sú miestom, kde vedľa seba žijú rôzne národy. Územie bolo od dávnej minulosti obývané Keltami či Kotínmi, neskôr Rimanmi a neskôr v 6. storočí Slovanmi, ktorých potomkovia žijú na území Slovenska, Poľska a Ukrajiny. Rumuni sú dác-kou kultúrou, kde sa od 1. st. hovorilo latinčinou, Maďari prišli do Karpatskej kotliny v 9. storočí a vytvorili tu prvý veľký multikultúrny štátny útvar v Európe Uhorské kráľovstvo.

Pohnutá história zanechala svoje stopy v krajine a na našej trase môžete objaviť mnohé zaujímavé a možno aj menej známe príbehy formujúce naše dejiny a aj našu prítomnosť.

Trasa Karpatskej cyklistickej cesty prekračuje hranicu Šengenského obchodného priestoru v obci Ubl'a na Slovensku. Krátka slovensko-ukrajinská hranica je veľmi

foto: Tomáš Paľo ©

dobře strážená, v súčasnosti sú v prevádzke tri hraničné priechody – z toho sú dva otvorené pre cyklistov – hraničný priechod Ubl'a – Velikyj Bereznyj a hraničný priechod Veľké Slemence – Malé Slemence.

Tu, v samom strede Európy, sú miesta, kde je tempo života menej hektické ako inde. Súvisí to so slabšou ekonomickou situáciou v porovnaní so západoeurópskymi krajinami. Budeme prechádzať krajinou, kde prevažuje ako zdroj obživy obyvateľov práca v lesoch, prípadne v poľnohospodárstve a v službách.

Cykloturistická trasa vedie po existujúcich cestách, ktoré odporúčame vzhľadom na bezpečnosť cestnej premávky (menšia dopravná intenzita) ale tiež aj na atraktivitu prostredia a zaujímavé miesta na trase. Nie vždy sa dá vyhnúť dopravne zataženejším úsekom ciest, na ktoré bude tento sprievodca upozorňovať.

Karpatská cyklistická cesta nemôže súperiť svojimi službami či atraktivitami s tými najlepšimi na svete, možno ani najlepšimi na Slovensku. Čo môže zaručiť je fakt, že Vás na trase čaká množstvo dobrodružstiev, ktoré píše najlepšie život sám. Ak sa rozhodnete prijať túto výzvu, trasa Vám umožní prežiť silné zážitky.

Ako použiť sprievodcu

Sprievodca po Karpatskej cyklistickej ceste obsahuje v tejto fáze etapu, ktorá vedie cez slovenské územie. Keďže čiastočne prechádza aj cez Poľsko, uvádzame tento úsek samostatne.

Sprievodca je členený na etapy, ktoré predstavujú minimálnu dennú vzdialenosť, ktorú môžu cyklisti prejsť v prípade, že si urobia viac času aj na spoznávanie územia a na navštívenie niektorých zaujímavých lokalít, ktoré viac vypovedia o živote v Karpatoch.

Tiež sú postavené na možnostiach územia v zmysle ponúkaných turistických služieb, ktoré sú pomerne limitované. Je samozrejme na individuálnom rozhodnutí tieto etapy spájať podľa vlastných predstáv a fyzickej zdatnosti.

V sprievodcovi uvádzame informácie, ktoré sú prakticky použiteľné a pomôžu pri rozhodovaní počas plánovania cesty. Alternatívne trasy predstavujú ponuku, pre ktorú sa môžete rozhodnúť v prípade, že Váš záujem môže smerovať ku konkrétnej zaujímavosti.

Všetky údaje boli platné ku marcu 2017, je možné, že sa v priebehu času menia.

SPRIEVODCA PO KCC – SLOVENSKO

Celková dĺžka tematickej cyklotrasy na slovenskom území je 310 km. Stručný prehľad jednotlivých etáp ponúka nasledujúca tabuľka:

foto: Tomáš Pallo ©

Prehľad jednotlivých etáp na slovenskej časti Karpatskej cyklistickej cesty

Etapa	odkiaľ – kam	dĺžka v km	terén	poznámka
1	Domica – Štítnik	26	cestný	cyklotrasa nie je vyznačená, pozor na križovatku pri obci Plešivec. Držte sa dopravného značenia!
2	Štítnik – Smolník	39	cestný	Náročné stúpanie a klesanie do Uhornianskeho sedla, za Krásnohorským Podhradím približne 1 km po ceste 1. tr.
3	Smolník – Margecany	34	cestný	trasa vedená po ceste 2. tr. s niektorými pomerne úzkymi úsekmi, cesty v rekonštrukcii
4	Margecany – Prešov	30	cestný	zastávka v kultúrnom centre Šariša, prejazd cez mesto po cyklistických cestičkách.
5	Prešov – Bardejov	53	cestný	možnosť nastúpenia na vlak v prípade núdze – obec Raslavice a ďalej
6	Bardejov – Svidník	37	cestný	možnosť alternatívy v úseku Svidník – Šarišské Čierne ***
7	Svidník – Vyšný Komárnik	25	horský	hraničný priechod s PL, trasa v dĺžke približne 2 km v súbehu s cestou 1. tr. úsek Medvedie – Vyšná Písaná má po daždi problematickú zjazdnosť v horskom teréne, možnosť alternatívy **
8	Ruské sedlo – Sninské rybníky	32	horský	hraničný priechod s PL*, 3 km po ceste 1. tr. Časť Sninské rybníky – Stakčín
9	Sninské rybníky – Ublá	34	horský	hraničný priechod s UA
celkom		310 km		

foto: Tomáš Pallo ©

* trasa pokračuje v dĺžke 80 km na poľskom území, možnosť alternatívy Snina - Medzilaborce - Svidník

** alternatíva v zlom počasí po hlavnej ceste cez obec Ladomírová v dĺžke 11 km

*** alternatíva po ceste 1.tr. 77 v dĺžke 8 km, následne odbočenie vľavo Nižný Mirošov

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE

foto: Tomáš Palo ©

DOPRAVNÁ DOSTUPNOSŤ

Je na uvážení každého návštevníka trasy vybrať si začiatočný alebo konečný bod. Dôležité dopravné tepny a dostupnosť územia predstavujú železničné trate a diaľnica. Hlavná železničná trať je Bratislava – Margecany – Kysak – Košice. Kysak a Margecany sú dôležité prestupné stanice v prípade, že plánujete prísť na KCC vlakom. Ak plánujete prísť autom, je to na individuálnom rozhodnutí, kde a na ako dlho ponecháte auto na mieste. Odporúčame dohodnúť chránené parkovanie, napríklad u niekoho vo dvore, prípadne kontaktovať starostu alebo informačný bod.

Autobusy nie sú vybavené zariadeniami na prepravu bicyklov.

Ak máte záujem zúčastniť sa organizovaného podujatia, ktoré zabezpečí prepravu batožín, prípadne osôb, kontaktujte koordinačné centrum www.cyklopo.sk, cyklopo@gmail.com.

UBYTOVANIE NA TRASE

Cyklotrasa vedie cez nerovnomerne osídlené územie. Navrhované etapy rešpektujú ponuku turistických služieb na území, ktorých počet je pomerne obmedzený. Preto odporúčame dohodnúť si ubytovanie na trase vopred.

Núdzové postavenie stanu voľne v krajine nie je zakázané. Výnimku tvoria oblasti národných parkov. Oficiálny kemp sa nachádza v lokalite Sninské rybníky – etapa 1,2. Otvorený je sezónne od od 15. mája do 30. septembra.

Certifikované zariadenia „Vitajte cyklisti!“ sa nachádzajú len v obci Gemerská Hôrka – penzión Skalná ruža. V iných lokalitách pri objednávaní služieb upozornite majiteľa/prevádzkovateľa na fakt, že ste cyklisti a potrebujete si na noc bezpečne odložiť bicykle.

foto: Tomáš Palo ©

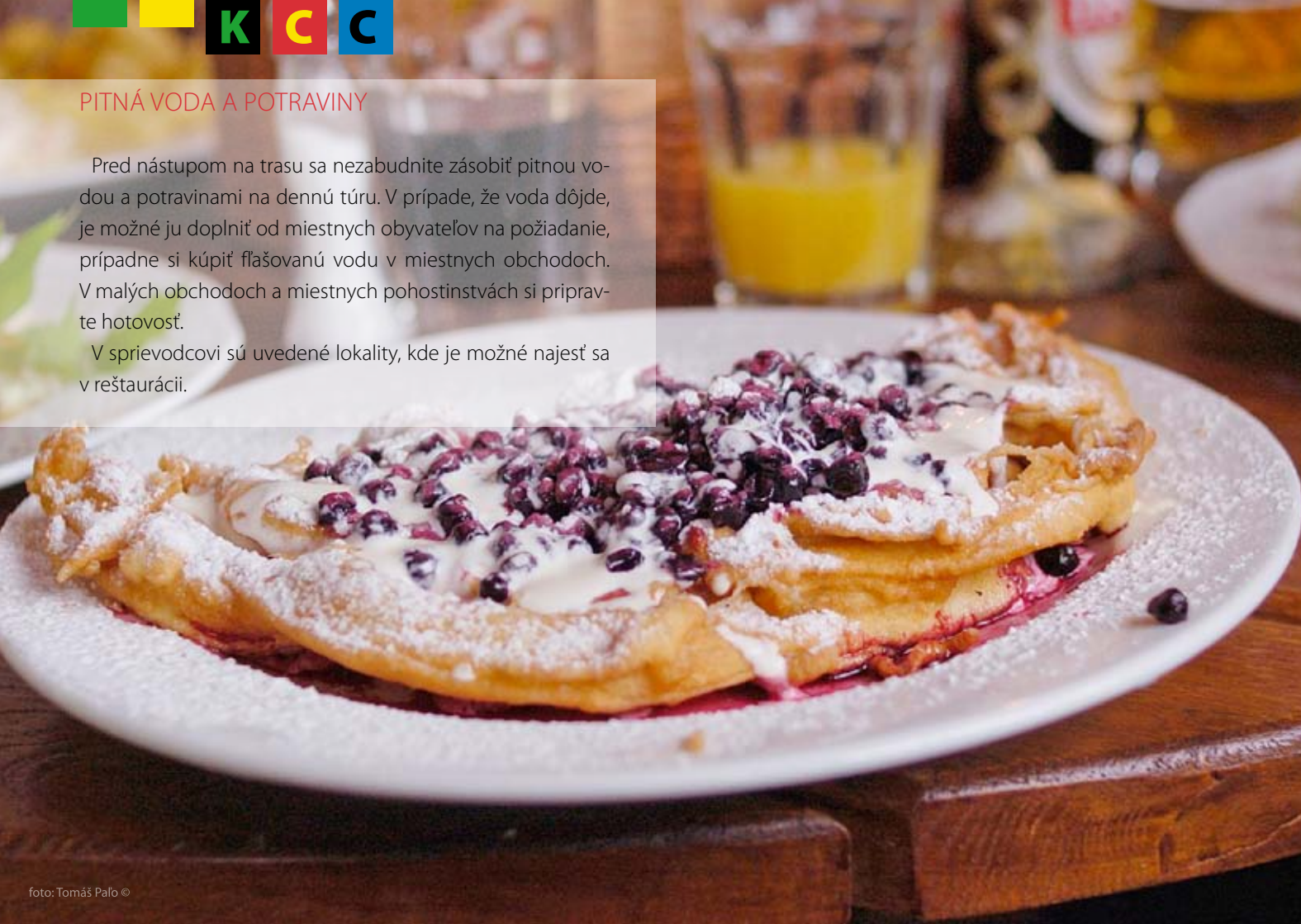

PITNÁ VODA A POTRAVINY

Pred nástupom na trasu sa nezapadnite zásobiť pitnou vodou a potravinami na dennú túru. V prípade, že voda dôjde, je možné ju doplniť od miestnych obyvateľov na požiadanie, prípadne si kúpiť fľašovanú vodu v miestnych obchodoch. V malých obchodoch a miestnych pohostinstvách si pripravte hotovosť.

V sprievodcovi sú uvedené lokality, kde je možné najesť sa v reštaurácii.

SERVIS BICYKLOV

Ako skúsení cykloturisti viete, že nevyhnutný servisný kit potrebujete mať neustále so sebou. Predajne bicyklov vo väčšine prípadov ponúkajú aj servis bicyklov. Tieto sú však dostupné len vo väčších mestách. Kontakt na miestnych predajcov je uvedený v prehľadnej tabuľke ku cyklotrase.

STRUČNÝ POPIS CELKOVEJ TRASY

Sprievodca po Karpatskej cyklickej ceste Vás prevedie po slovenskej časti tohto dlhého európskeho okruhu.

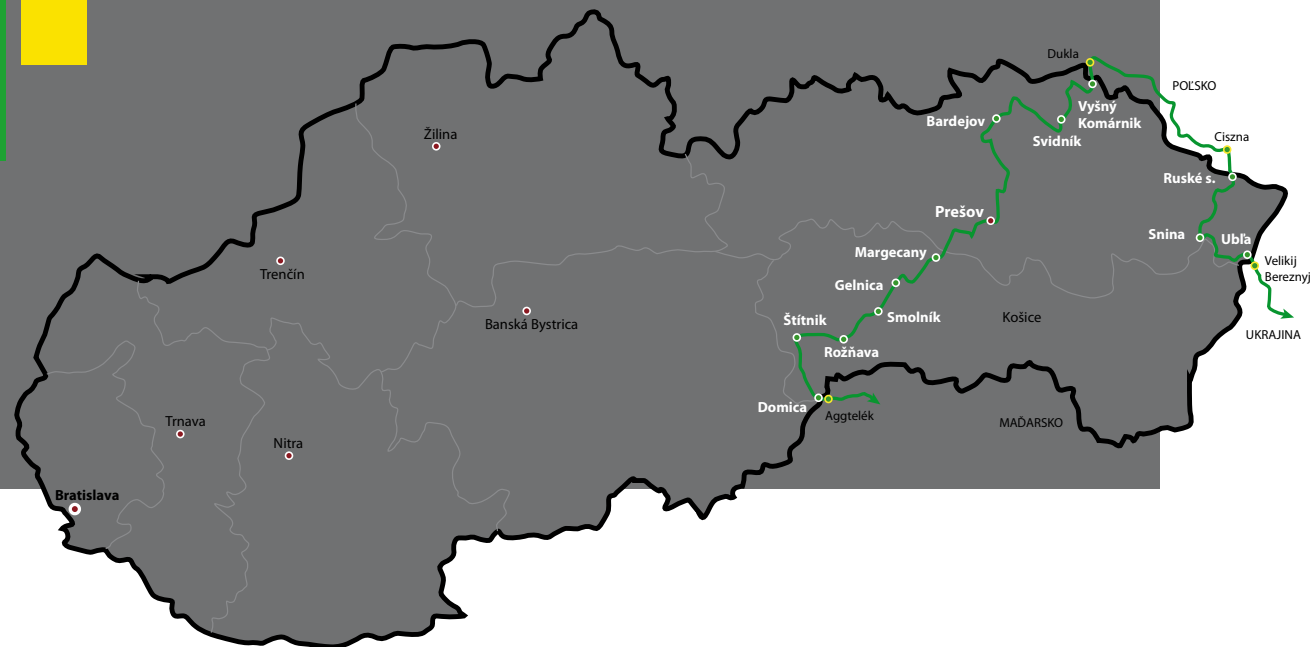
Začína sa na hraničnom priechode s Maďarskom, pri obci Dlhá Ves – Domica. V okolí trasy sa dvíhajú výrazné náhorné planiny a rôzne krasové útvary. Pokračuje po existujúcich, málofrekventovaných cestách 2. a 3. triedy v smere do Rožňavy a následne prekračuje masív Slovenského rudohoria cez horský priechod Uhorná. Po náročnom stúpaní a klesaní sa dostávame opäť na mierne vlnitý terén v smere Gelnica a Margecany. Pri vodnej nádrži Ružín nás opäť čaká stúpanie k obci Klenov a následne až do Prešova, centra regiónu. Z Prešova trasa pokračuje smerom na sever do zaujímavého historického Bardejova, zaradeného do UNESCO.

NÁRODNÉ PARKY

Cyklotrasa prechádza cez územie Národného parku Poloniny a Národného parku Slovenský kras.

KARPATSKÁ CYKLISTICKÁ CESTA SLOVENSKO

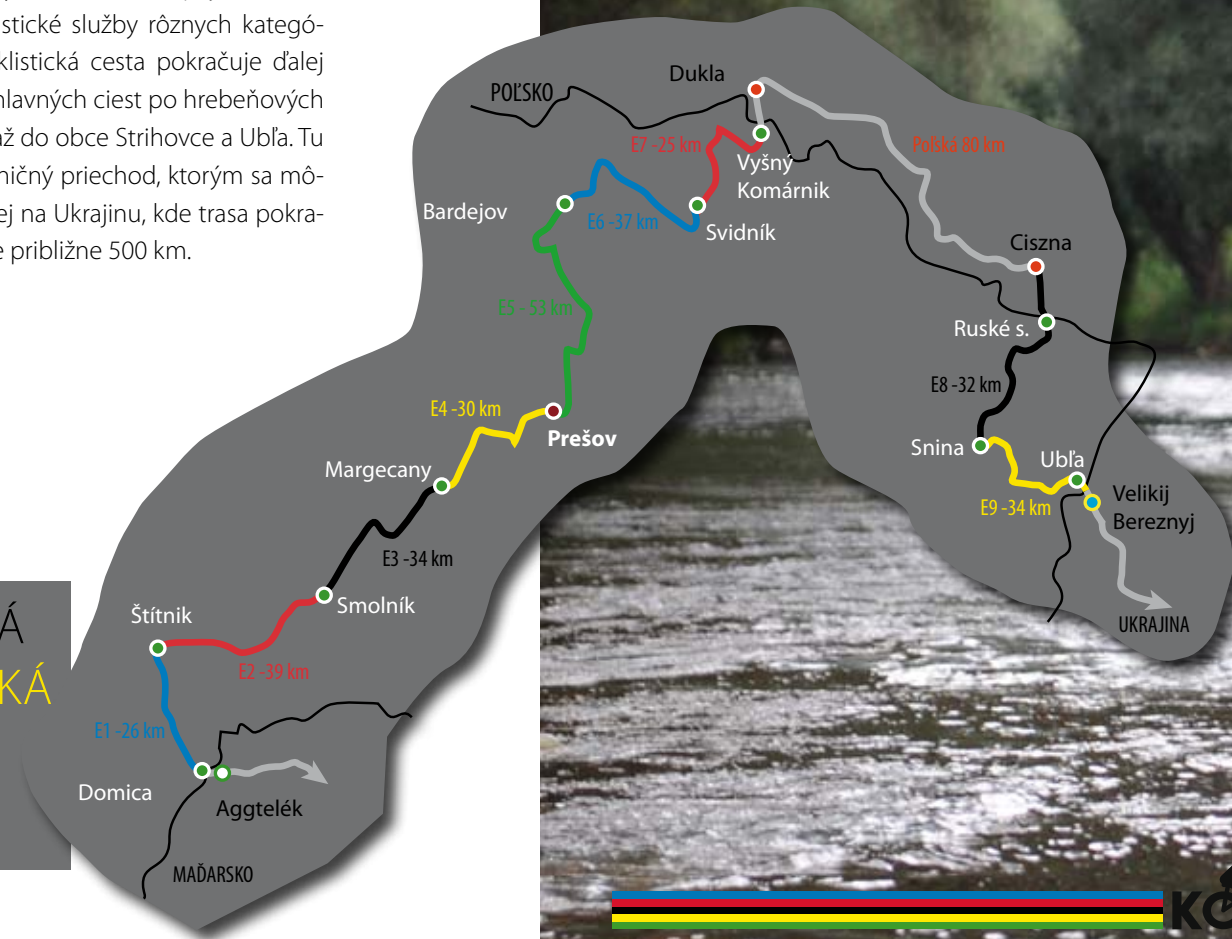
Odtiaľto sa trasa stáča viac na severovýchod. Putujeme krajinou drevených kostolíkov a mnohých pamätníkov z 2. svetovej vojny.

Za mestom Svidník trasa pokračuje cez hraničný priechod Vyšný Komárňik do Poľska. V úseku približne 100 km vedie

po poľskom úpätí severných svahov Karpát až do turistického strediska Ciszna, odkiaľ sa stáča opäť na juh a prekračuje hranicu v Národnom parku Poloniny v tzv. Ruskom sedle.

Náročnejším klesaním prichádza ku vodnej nádrži Starina, odkiaľ pokračuje v smere na Sninské rybníky. Táto rekreačná

oblasť umožní cyklistom nielen príjemné kúpanie, ale aj turistické služby rôznych kategórií. Karpatská cyklistická cesta pokračuje ďalej mimo všetkých hlavných ciest po hrebeňových častiach Karpát až do obce Strihovce a Ublá. Tu sa nachádza hraničný priechod, ktorým sa môžeme dostať ďalej na Ukrajinu, kde trasa pokračuje ďalej v dĺžke približne 500 km.

KARPATSKÁ
CYKLISTICKÁ
CESTA
detail

KARPATSKÁ CYKLISTICKÁ CESTA

ETAPY

ETAPY

16 | **ETAPA 1:** JASKYŇA DOMICA /ŠTÁTNA HRANICA/ – ŠTÍTNIK

22 | **ETAPA 2:** ŠTÍTNIK – SMOLNÍK

32 | **ETAPA 3:** SMOLNÍK – MARGECANY

40 | **ETAPA 4:** MARGECANY – PREŠOV

46 | **ETAPA 5:** PREŠOV – BARDEJOV

54 | **ETAPA 6:** BARDEJOV – SVIDNÍK

60 | **ETAPA 7:** SVIDNÍK – VYŠNÝ KOMÁRNIK – ŠT. HRANICA

66 | **ETAPA 8:** CISNA (PL) – RUSKÉ SEDLO – SNINSKÉ RYBNÍKY

74 | **ETAPA 9:** SNINSKÉ RYBNÍKY – UBĽA – ŠTÁTNA HRANICA SK/UA

Trasa prechádza územím južného Gemeru. Táto etapa Karpatskej cyklistickej cesty je hraničná, na územie Slovenska vstupuje cez hraničný priechod – Aggtelék – Domica. V minulosti patrilo toto územie k najrozvinutejším častiam Uhorska. Dnes, po zániku baníctva a po tom, ako sa hlavná komunikačná os presunula na sever, sa stáva jednou z najmenej rozvinutých častí. Tam, kde v minulosti stáli hutnícke a banícke závody je dnes agrárna krajina. V prvej časti úseku trasy dominuje krajina planín Slovenského krasu Koniar a Plešivecká a medzi nimi viac ako 400 m zarezaná dolina či kaňon riečky Štítник. Krasové náhorné planiny sú známe svojimi jaskyňami a hlbokými priepasťami, ktorým dominuje rozsiahly podzemný jaskynný systém Domica, ktorý pokračuje aj do Maďarska.

foto: Tomáš Palo ©

štátna hranica Domica – Štítnik	
Odkiaľ – kam	št.hranica Domica – Štítnik
Náročnosť	REKREA
Dĺžka v km	25,3
Povrch	asfalt
Prevýšenie tam/späť	432 / 517
Prístup	vlak – trať Košice – Rožňava – Plešivec
Značenie/číslo trasy	Čiastočne značená trasa cykloturistickým značením. Úsek št. hranica – Domica – žltá, Domica – Štítnik červená cyklotrasa CM029
Napojenie na cyklotrasu	Domica – napojenie na okruh CM029 smer Silická Brezová – Plešivec Dlhá Ves – napojenie na zelenú cyklotrasu 5704 smer Tornaľa Plešivec – napojenie na okruh CM029 smer Gemerská Hôrka /vľavo/ a Silica /vpravo/ – napojenie na zelenú trasu pre MTB 5711 (po Plešiveckej planine – expert)
Zaujímavosti	Jaskyňa Domica – patrí medzi najkrajšie jaskyne na Slovensku. Od roku 1995 je zapísaná do svetového prírodného dedičstva UNESCO. Celková dĺžka jaskynného systému je 30 km, z toho na Slovensku je sprístupnených približne 5 400 m. Priestory boli obývané už pred 6 000 rokmi, o čom svedčia početné archeologické nálezy. Zaujímavosťou sú možnosti plavby po podzemnej rieke. Otvorená celoročne okrem januára. Kečovo – zaujímavá krasovými útvarmi tvarmi, najmä tzv. Kečovským škrapovým poľom s pravidelnými skalnými výčlenkami, ktoré vznikli rozpúšťaním vápnenca krasovou vodou Ochtinská aragonitová jaskyňa

Služby	
Doprava/prístup	auto/vlak
Parkovisko	Domica, Plešivec
Vlak	trať – Košice – Rožňava – Plešivec
Občerstvenie	V miestnych obchodoch je možné zakúpiť bežné potraviny. Dlhá Ves: Penzión Ferdi – celoročná prevádzka Pizza Piazza Grill Bar, Plešivec
Ubytovanie	Dlhá Ves: Penzión Ferdi – rancs, www.ferdi-rancs.sk Gemerská Hôrka: Penzión Skalná Ruža, http://www.gemer.sk/skalnaruza/ – Cyklisti vítaní! Gemerská Hôrka: Turistická ubytovňa Hôrka * Kunova Teplica – turistická ubytovňa TJ KOVO, pri futbalovom štadióne Chalupa Danko, Ing. Dana Majorčíková, Ochtinská 444, Štítник, tel +421 908 041 281 Penzión Hostinec u Vintnera Tomáš Kuzma, Nám. 1. mája 440, Štítник, tel +421 918 034271
Požičovňa bicyklov	Gemerská Hôrka, penzión Skalná Ruža
Bankomat	Plešivec, Gemerská Hôrka, Štítник
Servis bicyklov	Rožňava, Puškáš, Šafáriková 6, e-mail: p2sport@p2sport.sk , mobil: +421 058 7331 690, www.p2sport.sk
Odporúčanie/informácie	Turistické informačné centrum Rožňava, Nám. baníkov 32, 048 01 Rožňava, tel. +421/58/732 81 01, tic.roznava@stonline.sk , www.ticroznava.sk
Stručný popis trasy	Trasa vedie od štátnej hranice po málo frekventovanej ceste 2. triedy. Profil má mierne vlnitý charakter, bez náročných stúpaní.
Bicykel	cestný alebo horský s hladkými plášťami

Jaskyňa Domica – patrí medzi najkrajšie jaskyne na Slovensku. Od roku 1995 je zapísaná do svetového prírodného dedičstva UNESCO. Celková dĺžka jaskynného systému je 30 km, toho na Slovensku je sprístupnených približne 5400 m. Priestory boli obývané už pred 6 000 rokmi, o čom svedčia početné archeologické nálezy. Zaujímavosťou sú možnosti plavby po podzemnej rieke. Otvorená celoročne okrem januára.

Kečovo – zaujímavá krasovými útvarmi najmä tzv. Kečovským škrapovým poľom, ktoré tvoria pravidelné skalné výčlenky, ktoré vznikli rozpúšťaním vápence krasovou vodou.

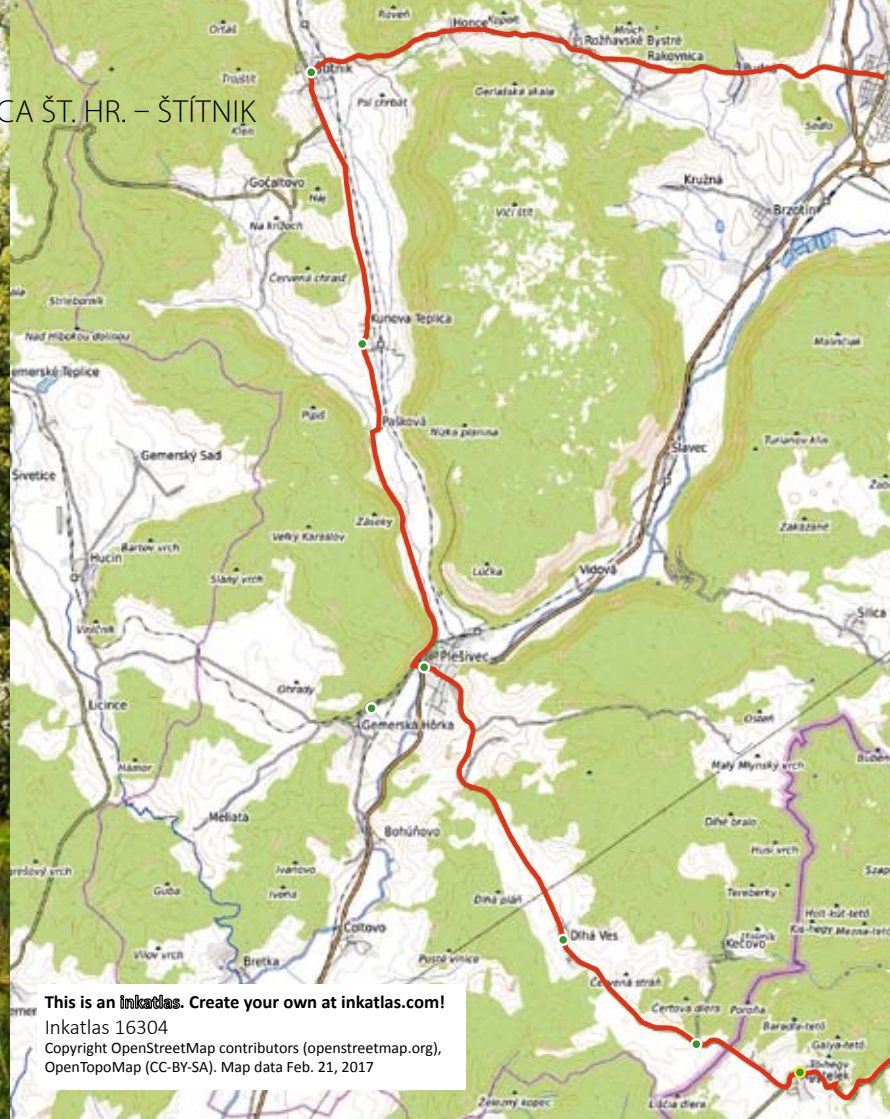
Plešivecká planina – ťažko prístupná a súčasne najdokonalejšia planina Slovenského krasu. Z každej strany ju ohraňujú rovnomerne strmé bralá. Svahy sú porastené lesmi s výnimkou Gombaseckého lomu, ktorý pôsobí ako rana na povrchu veľkého tela. Povrch planiny je rovný, avšak s množstvom krasových útvarov najmä škrapových polí a závrťov. Je potrebné prekonať prevýšenie 400 m, čo je možné zo strany Plešivca alebo Štítnika (modrá turistická značka). Prechádzka po náhornej planine však za túto námahu iste stojí.

Ochtinská aragonitová jaskyňa – aragonitová výzdoba tejto jaskyne je unikátna v celosvetovom meradle. Je vytvorená v šošovke kryštallického vápence prvohôr. Bola objavená náhodne, pri geologickom prieskume na železnú rudu. Vstup do jaskyne je 300 m od parkoviska. Umelý vchod do jaskyne je dlhý 144 m a prekonáva výškový rozdiel 19 metrov za pomoci 104 schodov. Celková dĺžka trasy v jaskyni je 300 m, teplota vzduchu sa pohybuje od 7,2 °C do 7,8 °C. Prehliadka jaskyne trvá 30 minút. Aragonit môže mať rôzne tvary. Stĺpcovitý, kvapľovitý, vláknitý, lúčovitý alebo koralom podobný habitus – v takom prípade sa nazýva železný kvet. Aragonit býva biely, bezfarebný, sivý, žltkastý, zelenkavý, modravý, podľa druhu prímiesí. Má biely vryp. Je to priehľadný až priesvitný minerál so skleným leskom.

Kunova Teplica – názov obce sa odvodzuje od slovienskeho Teplica – od teplých vôd, ktoré tu vyvierajú. Neskôr meno obce Kunova Teplica pochádza od Mikuláša Kuna (1307 – 1350) z rodu Ákošovcov. Teplé vody nachádzajúce sa v katastri obce boli v minulosti využívané na pohon hutníckych pecí a to najmä preto, že v zime nezamrzali. V súčasnosti tu pôsobí spoločnosť Slovenské magnezitové závody, ktorá zamestnáva 120 ľudí. Vysoký podiel obyvateľov tvorí rómske etnikum.

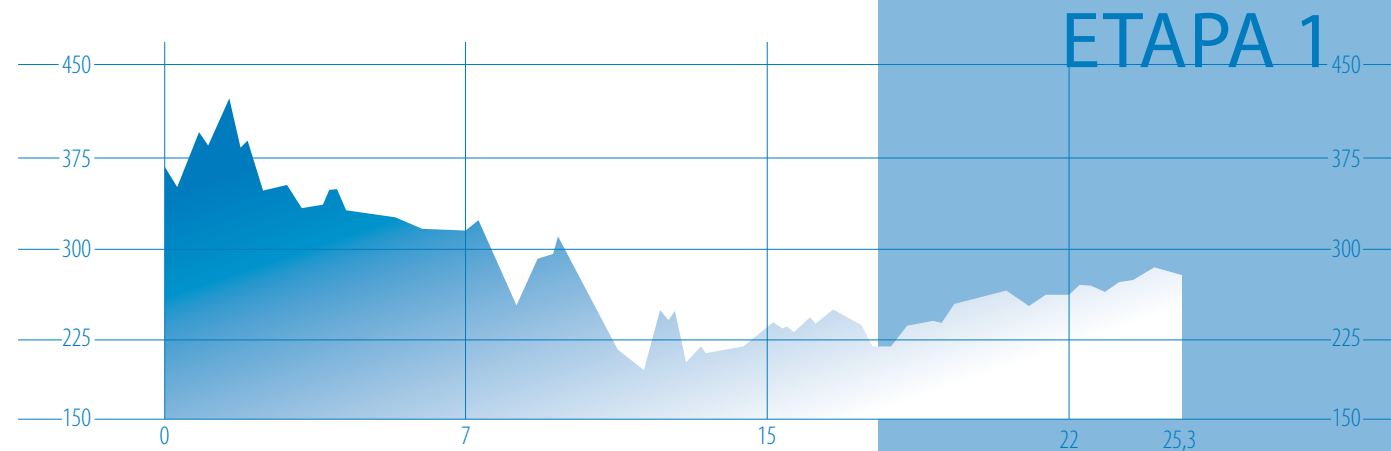

ETAPA 1: JASKYŇA DOMICA ŠT. HR. – ŠTÍTNIK

This is an InkAtlas. Create your own at [inkatlas.com!](https://inkatlas.com/)
Inkatlas 16304
Copyright OpenStreetMap contributors (openstreetmap.org),
OpenTopoMap (CC-BY-SA). Map data Feb. 21, 2017

ETAPA 1: JASKYŇA DOMICA /ŠTÁTNA HRANICA/ – ŠTÍTNIK

JASKYŇA DOMICA
/ŠTÁTNA HRANICA/

ŠTÍTNIK

ETAPA 2: ŠTÍTNIK – SMOLNÍK

Štítnik, Rožňava, Hrad Krásna Hôrka, Volovské vrchy – rudohorie, Úhorná

Trasa nás vedie ďalej do srdca Slovenského rudohoria – Volovských vrchov. Horská krajina sa podpisuje na členitosti terénu a náročnom stúpaní. Rudné ložiská boli ťažené od stredoveku predovšetkým nemeckými usadlíkmi, ktorí tu vybudovali celý rad malých mestečiek. Po vyčerpaní ložísk drahých kovov – zlata a striebra sa preorientovali na ťažbu medi a železa. S týmito kovmi prišiel vzápätí rozmach hutníctva. Malé prevádzky roztrúsené po krajine postupne zanikli v dobe priemyselnej revolúcie začiatkom 20. storočia. Staré pamiatky sú väčšinou zabudnuté, dnes dominuje ťažba dreva. Prechádzame územím, cez ktoré vedú významné tematické trasy ako Gotická cesta a Železná cesta.

foto: Tomáš Palo ©

ETAPA 2: ŠTÍTNIK – SMOLNÍK

Štítnik – Smolník	
Odkiaľ-kam	Štítnik – Smolník
Náročnosť/obtiažnosť	SPORT
Dĺžka v km	38,5
Povrch	asfalt
Prevýšenie tam/späť	1214 / 919
Prístup	Rožňava – vlak, cesta 2. triedy
Značenie/číslo trasy	modrá – vo veľmi zlom stave
Napojenie na cyklotrasy	regionálne cyklotrasy SCK Gemerská Hôrka mapka – 029, 5711, 8703, 8702, podľa lokalít: Uhornianske sedlo – 2705 Rožňava – 029, 5711, 8703, 8702
Zaujímavosti	vodná nádrž Úhorná, Volovské vrchy – rudohorie, Hrad Krásna Hôrka, Krasnohorské Podhradie, Rožňava, Štítnik

foto: Tomáš Palo ©

Služby	
Občerstvenie	Alžbetin dom, Daniela Kluknavská, 0905304231, Bufet jazero Úhorná
Ubytovanie	Krásnohorské Podhradie, Rožňava, Štítnik: Penzión Hostinec u Vintnera Tomáš Kuzma, Nám. 1. mája 440, Štítnik Tel.: +421 918 034271 Chalupa Danko Ing. Dana Majorčíková, Ochtinská 444, Štítnik Tel.: +421 908 041 281
Požičovňa bicyklov	nie je
Bankomat	Rožňava, Štítnik
Servis bicyklov	Rožňava, Puškáš, Šafáriková 6, e-mail: p2sport@p2sport.sk, mobil: +421 058 7331 690, www.p2sport.sk
Odporúčanie/ informácie	Námestie baníkov 32, 048 01 Rožňava Tel: +421 948 205 226, info@tikroznava.sk, www.tikroznava.sk, Infocentrum Štítnik
Stručný popis trasy	Tento úsek cyklotrasy je zaujímavý vzhľadom na výraznú členitosť terénu. Zo Smolníka nás čaká dlhé tiahle stúpanie, ktoré sa v obci Úhorná mení na väčšiu výzvu, nakoľko cyklista musí prekonať výrazné serpentínové stúpanie do Úhornianskeho sedla, 999 m. n.m. Po tvrdej asfaltovej ceste, ktorá je v zimnom období neudržiavaná, sa dostávame do bodu hlavného hrebeňa Volovských vrchov. Zo sedla nás čaká 12 kilometrov dlhý zjazd až do obce Krasnohoraské Podhradie. Za obcou je potrebné prekonať približne kilometrový úsek po frekventovanej ceste 1. triedy a potom odbočiť vpravo na ulicu Košická, ktorá nás zavedie do centra mesta. Následne pokračujeme tiahlym stúpaním okolo obce Rudná, kde sa stretáva Slovenský kras so Slovenským rudohorím. Po krátkom stúpaní za obcou Rožňavské Bystré nás čaká už len zjazd do obce Štítnik.
Bicykel	cestný

Rožňava

Banské pamiatky – na Banských poliach pri meste – napr. štôlna Lukáč – Ladislav, štôlna Sadlovský, Baňa Mária (jedna z najstarších na Gemeri), Banský závod Nadabula – elektrická centrála (zaujímavá železobetónová monolitická budova z roku 1902)

Malá vodná elektrárň (Nadabula) – prebudovaná z papierne (1786), ktorá vyrábala papier zo slamy. V prevádzke do roku 1967.

Banické múzeum – expozícia baníctva a hutníctva Gemera, centrum mesta ul. Šafárikova.
<http://www.roznava.sk/banicke-muzeum-v-roznave--2309>

Strážna veža – mohutná, vysoká kamenná veža, ktorá je situovaná v strede pravidelného pozdĺžneho námestia a datuje sa do obdobia stredoveku. Slúži ako rozhľadňa na historické centrum mesta a jeho okolie.

Katedrála Nanebovzatia Panny Márie – je najvzácnejšou a najstaršou kultúrnou pamiatkou v Rožňave spred roku 1304. Z niekdajšieho bohatého stredovekého zariadenia sa tu sa zachovalo neskorogotické pastofórium (1507) a v európskom meradle unikátna tabuľová maľba Sv. Anna Samotretia (Metercia, 1513) s dobovým realistickým zobrazením ťažby a spracovania rudy v okolí mesta.

Rožňavské singletracks – v severovýchodnom smere od Rožňavy sa z iniciatívy dobrovoľníkov opravujú starobylé banské chodníky pod kopcom Rákoš, ktoré dostávajú podobu zaujímavých singletrackov. V lokalite Rákoš sa zároveň nachádza náučný chodník po banských dielach.

Štítnik – už v roku 1320 obec získala právo mýta a trhu a o osem rokov neskôr mestské výsady – právo samostatného súdnictva, právo meča, oslobodenie od platenia mýta na celom území Uhorska. Svoj vrchol zažívalo mestečko v 15. storočí, kedy patrilo medzi najvýznamnejšie strediská železiarskej výroby v celom Uhorsku. Hlavným artiklom boli zbrane, ktoré boli vysoko cenené. Mestečko prosperovalo i napriek tomu, že podľahlo tureckej okupácii. Pôsobilo tu cez 120 remeselníckych dielní, obyvatelia sa angažovali aj na poli kultúry. Rozmach Štítnika upadol po zániku baníctva v 20. st. Dnes je to stredisková obec, kde sídli pošta, banka a zdravotné stredisko.

Vodný hrad Štítnik – pôvodná stavba siaha do r. 1432. Bol postavený na lokalite s prirodzenou ochranou veľkých močarísk. Vonkajšie opevnenie bolo v r. 1580 – 1585 zosilnené okruhlými delovými baštami a bola zvýšená pozorovacia veža. Po celom obvode hradieb bola drevená krytá ochodza. V roku 1880 majiteľ hradu Sárkánzi dal opraviť iba jedno krídlo a premenil ho tak na kaštieľ. V súčasnosti sa o záchranu hradu snažia dobrovoľníci v spolupráci s obcou Štítnik.

Gotický kostol pôvodne pod patronátom Panny Márie, dnes kostol Evanjelickej cirkvi a. v. Pochádza z 13. st. a je neprehliadnuteľnou mohutnou gotickou stavbou v centre obce. Kostol začal slúžiť evanjelikom od doby reformácie v polovici 16. storočia. Zachovalá fresková výzdoba s plochou takmer 200 m² predstavuje najrozsiahlejšiu zachovanú ukážku stredovekej nástennej maľby na Slovensku, datuje sa od 14. a 15. storočia. Počas reštaurátorských prác sa objavili ešte staršie vrstvy pochádzajúce z obdobia okolo roku 1350. Najstarším objektom mobiliáru je gotická

bronzová krstiteľnica z roku 1454 od majstra Jána zo Spišskej Soboty a tiež zrejme aj najstarší organ na Slovensku z konca 15. storočia. Kostol dnes slúži ako farský chrám miestnemu zboru Evanjelickej cirkvi a. v. a okrem bohoslužieb sa v ňom konajú aj kultúrne akcie, napríklad koncerty starej hudby.

Krásnohorské Podhradie

Galéria grófa Dionýza Andrássyho – popri hrade a mauzóleu je významnou secesnou budovou v obci, ktorú pre svoju výnimočnú zbierku 140 obrazov nechal postaviť gróf Andrássy. Po jeho smrti v roku 1913 sa výtvarné diela ako pozostalosť dostali do Budapešti. Po zrušení obrazárne budovu do roku 1945 využívala rodina Dionýzovho synovca grófa Lajosa Maldeghema, ktorá obývala malú kúriu hneď vedľa galérie. Po ich odchode bola táto krásna budova využívaná neprimeraným spôsobom ako stajňa, či sklad Jednoty. Až po prevrate začiatkom 90.-tych rokov 20. storočia sa obnovila činnosť galérie v správe Banického múzea v Rožňave. Viac info na www.hradkrasnahorka.sk

Hrad Krásna Hôrka – pôvodný malý hrad s vežou z 13. st. v ktorom uhorský kráľ Béla IV. hľadal útočisko pred Tatármi. Historické udalosti sa postupne pretavili do reprezentatívneho sídla vo vlastníctve Andrássyovcov v 16. st. V rokoch 1903 – 1905 Dionýz Andrássy dal hrad kompletne zrekonštruovať. Založil v ňom rodinné múzeum. K zaujímavostiam patrila zachovalá stredoveká kuchyňa, zbierka zbraní a krásna neskorobaroková kaplnka s rodinou hrobkou a prírodne mumifikovaným telom Žofie Šerédyovej. V roku 2012 došlo na hrade k požiaru, ktorý totálne zdevastoval strechu a poškodil celú konštrukciu hradu. V čase požiaru bolo na hrade 4229 zbierkových predmetov. Oheň poškodil a zničil 352 z nich. Väčšinu zachránilo Technické múzeum v Brne, ale s ich obnovou pomohli aj Hradné múzeum Istvána Dobóa v Egeri a Maďarské múzeum v Budapešti. V súčasnosti dostal hrad novú strechu a postupne sa pracuje na ďalších etapách opráv. Znovuotvorenie hradu nemá zatiaľ žiadny známy termín.

Úhornianske jazero – Úhornianske jazero vzniklo ako vodná nádrž v roku 1768. Spolu so sypanou hrádzou bol vybudovaný aj podzemný kanál, ktorý v dĺžke 7,5 km privádzal vodu až ku smolnickým baniam. Vodná nádrž zároveň slúžila ako protipovodňové opatrenie na ochranu Smolníka pred prívalovými vodami.

V súčasnosti "jazero" už na prvý pohľad upúta romantickými zákutiami, ktoré obkolesujú strmé lesné svahy. Najčastejší návštevníci sú rybári loviaci pstruhov, rybársky revír má v kompetencii MO SRZ Švedlár. V blízkosti jazera je areál reštaurácie, ktorá celoročne ponúka svoje služby návštevníkom.

Predajné miesta:

p. Majkut Pavol – hospodár MO SRZ Švedlár, 055 64 Mníšek n/Hnilcom č. 518, tel. č.: 0907 521 012

p. Barna Mikuláš – hospodár MO SRZ Švedlár, 055 67 Úhorná č.101, tel. č.: 0905 899 239

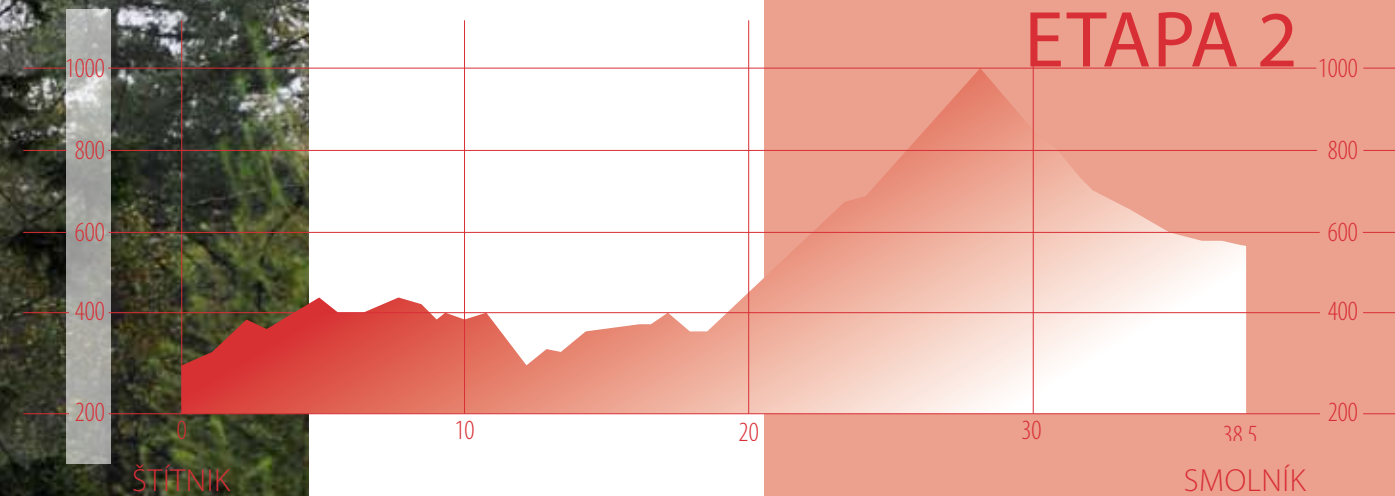
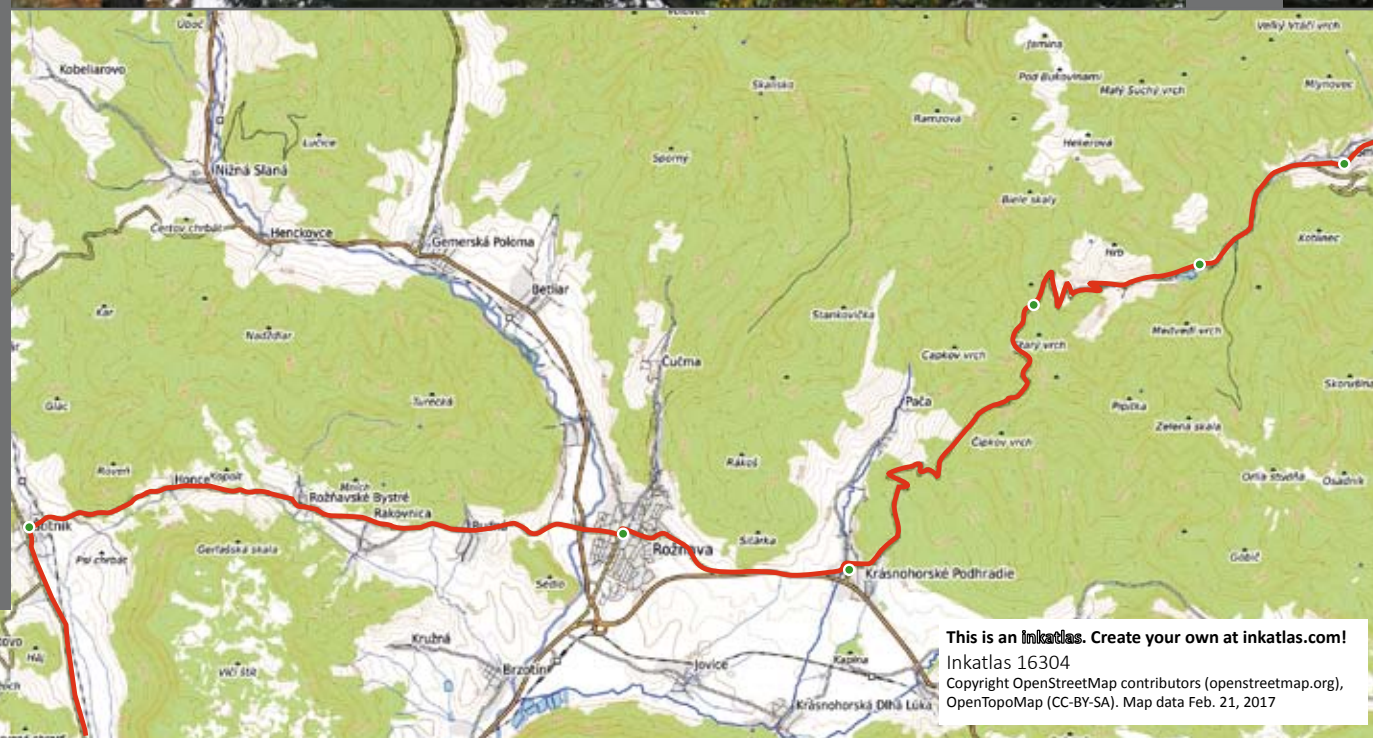
foto: Tomáš Palo

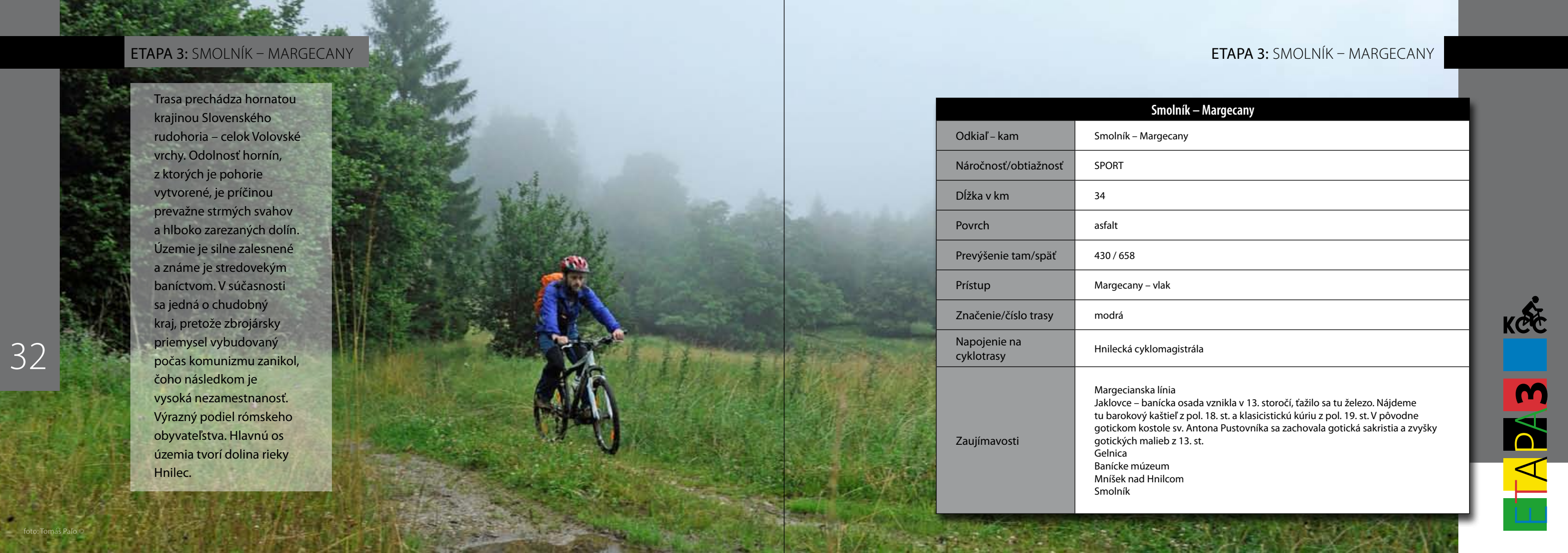

ETAPA 2: ŠTÍTNIK – SMOLNÍK

ETAPA 2: ŠTÍTNIK – SMOLNÍK

30

Trasa prechádza hornatou krajinou Slovenského rudohoria – celok Volovské vrchy. Odolnosť hornín, z ktorých je pohorie vytvorené, je príčinou prevažne strmých svahov a hlboko zarezaných dolín. Územie je silne zalesnené a známe je stredovekým baníctvom. V súčasnosti sa jedná o chudobný kraj, pretože zbrojársky priemysel vybudovaný počas komunizmu zanikol, čoho následkom je vysoká nezamestnanosť. Výrazný podiel rómskeho obyvateľstva. Hlavnú os územia tvorí dolina rieky Hnilec.

Smolník – Margecany	
Odkiaľ – kam	Smolník – Margecany
Náročnosť/obtiažnosť	SPORT
Dĺžka v km	34
Povrch	asfalt
Prevýšenie tam/späť	430 / 658
Prístup	Margecany – vlak
Značenie/číslo trasy	modrá
Napojenie na cyklotrasy	Hnilecká cyklomagistrála
Zaujímavosti	Margecianska línia Jaklovce – banícka osada vznikla v 13. storočí, ťažilo sa tu železo. Nájde sa tu barokový kaštieľ z pol. 18. st. a klasicistickú kúriu z pol. 19. st. V pôvodnej gotickej kostole sv. Antona Pustovníka sa zachovala gotická sakristia a zvyšky gotických malieb z 13. st. Gelnica Banícke múzeum Mníšek nad Hnilcom Smolník

Služby	
Občerstvenie	V miestnych obchodoch je možné zakúpiť bežné potraviny.
Ubytovanie	Penzión Mach ,Smolník Ubytovanie Marianna, Smolník
Požičovňa bicyklov	nie je
Bankomat	Margecany, Gelnica, Prakovce
Servis bicyklov	nie je
Odporúčanie/ informácie	ww.mnisek.sk
Bicykel	cestný, trek

Smolnícka Huta – obec existovala už v prvej polovici 12. st., najväčší rozkvet zaznamenala v období panovania Márie Terézie, kedy sa v chotároch ťažilo zlato, striebro a meď. V roku 1863 tu stála vysoká pec na tavenie železa. Smolník – územie bolo pôvodne osídlené Keltmi a Kotínmi. Slovania pomenovali obec Dohrer, následne prichádzajúce nemecké rodiny ju nazvali Shmolnitz, pražiareň. Podobne sa spomína v zázname z roku 1243 pod menom Sumulnuch. Ťažba a spracovanie medi v Smolníku a na celom Spiši boli úzko späté s veľkými námornými a objaviteľskými cestami 15. a 16. storočia. Rozvojom lodiarkeho a zbrojárkeho priemyslu v západnej Európe znásobil dopyt po surovinách a obchodovanie s nimi. Tak sa aj zo Smolníka vyvážali meď, striebro, zlato a železo do západnej Európy cez Krakow.

Už v roku 1331 bola v Smolníku zavedená prvá výroba a razenie strieborných mincí. Mincovňa pracovala v rôznych intenzitách. Významná etapa bola v roku 1772, kedy sa v Smolníku začali raziť medené mince nižšej nominálnej hodnoty. Tie boli určené pre armádu a pre potreby okupovaného územia Halič a Vladimírsko. V rokoch 1805 – 1806 sem bola presunutá Viedenská mincovňa – materiál aj personál, ktorá pracovala niekoľko rokov. Definitívne bola minciareň formálne zrušená v roku 1828. Medzi zberateľsky veľmi vzácne mince miestnej produkcie patrí medená poltúra z roku 1779 s titulom cisárskym a vdovským závojom – M. Theresia – D.G.R.IMP.HU.BO.REG, výrobňa Smolník. Začiatkom 19. st. tu banskí úradníci postavili jedno z prvých slovenských kamenných divadiel. Dnes budova v centre bývalého kráľovského mesta dostala názov Alžbetin dom, nachádza sa tu reštaurácia a penzión.

Mníšek nad Hnilcom – územie bolo pravdepodobne osídlené už v mladšej dobe bronzovej (1300 – 750 rokov pred n. l.), o čom svedčia archeologické nálezy. Počas železnej doby (700 rokov pred n. l.) sa v Hnileckej doline usadili keltskí Kotíni, ktorí vedeli ťažiť a spracovávať železnú rudu z povrchových ložísk. O ich prítomnosti svedčia prastaré haldy medzi Švedlárom a Mníškom. Zástavba má charakter bývalého nemeckého mestečka, v ktorom sa v minulosti ťažilo zlato.

Banické múzeum Gelnica – múzeum, v ktorom sú exponáty a nástroje z baní Hnileckej doliny. Sídli v budove bývalej radnice, ktorá bola postavená z materiálu zo zničeného stredovekého Gelnického hradu. Helcmanovce – banícka osada s pôvodným názvom Hausdorf. Za valašskej kolonizácie bola osídlená rusínskym obyvateľstvom, ktoré je tu možné nájsť dodnes. Ťažila sa tu medená aj železná ruda, obyvatelia sa živili aj poľnohárstvom.

Gelnica – trasa neprechádza priamo cez mesto, ak sa tam chceme dostať musíme odbočiť a prejsť na prvej križovatke cez most. Mesto leží v doline Hnilca, dostalo nemecký názov Gollnitz, z čoho vznikla súčasná Gelnica. Je to staré banské

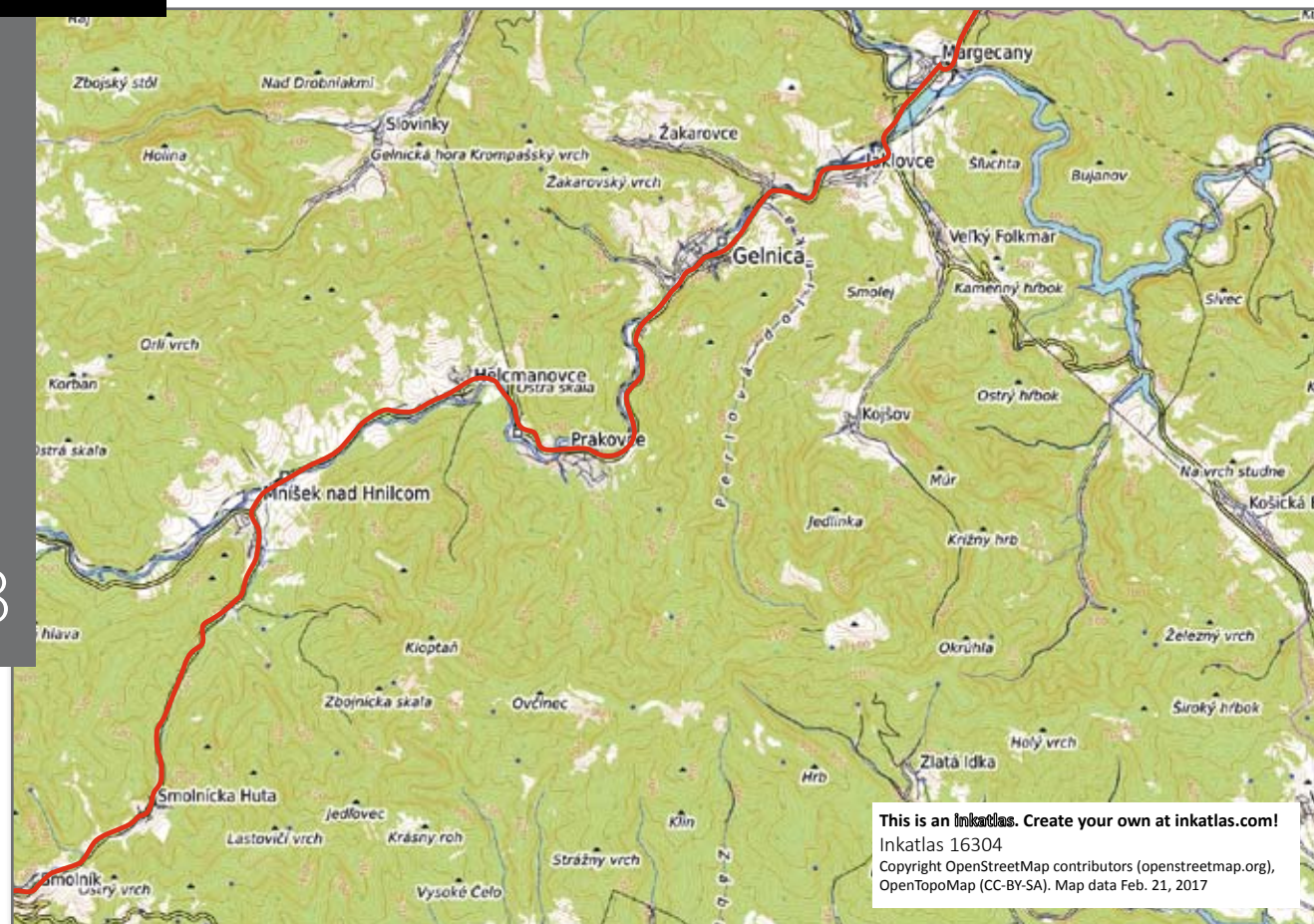
mestečko, pod ktoré patrili viaceré ďalšie banské osady. Obyvateľstvo je prevažne nemeckého pôvodu. Nemeckí osadníci sa prisťahovali v pol. 12. storočia na Spiš na zavolanie uhorského kráľa Bélu IV., ktorý chcel zaľudniť spustošené územie po tatárskom vpáde. Títo osadníci so sebou prinikli aj znalosti banskej výroby. Postupne sa od ťažby zlata prešlo na meď, neskôr na železo a hutnícku výrobu.

Jaklovce – banícka osada vznikla v 13. storočí, ťažilo sa tu železo. Nájdeme tu barokový kaštieľ z pol. 18. st. a klasicistickú kúriu z pol. 19. st. V pôvodne gotickom kostole sv. Antona Pustovníka sa zachovala gotická sakristia a zvyšky gotických malieb z 13. st.

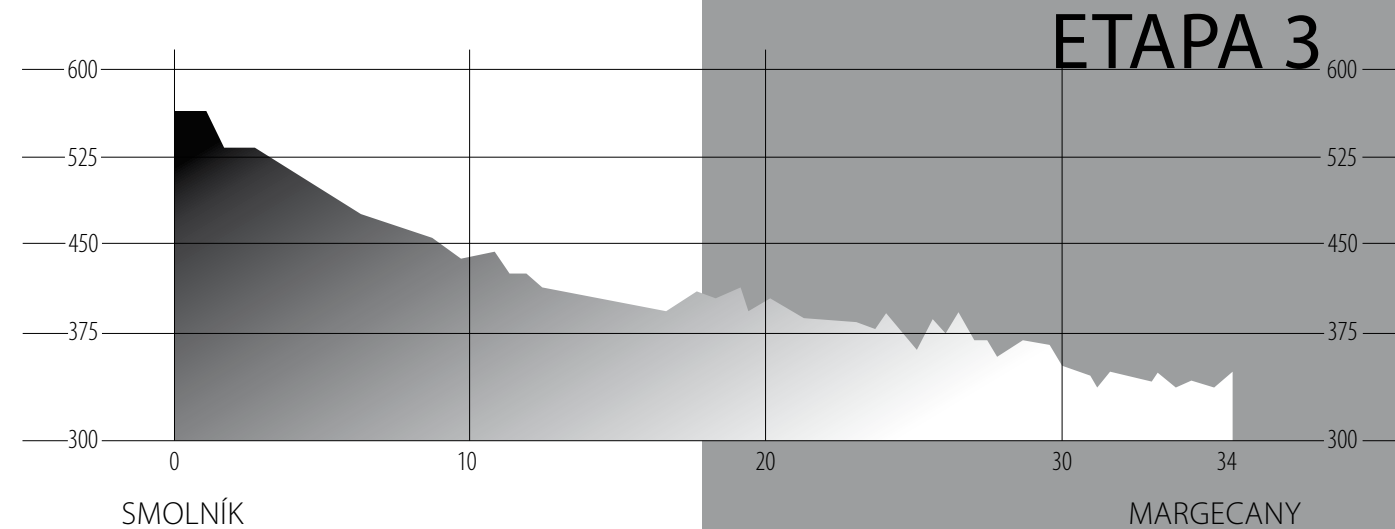
Margecianska línia – po pravej strane cesty, za obcou Margecany môžeme vidieť obnaženú skalnú stenu, v ktorej sú viditeľné poruchy premiestňovania častí zemskej kôry.

ETAPA 3: SMOLNÍK – MARGECANY

ETAPA 3: SMOLNÍK – MARGECANY

ETAPA 4: MARGECANY – PREŠOV

Trasa prebieha územím Šarišskej vrchoviny a Čiernej hory. Územie leží mimo významných dopravných koridorov. Krajina má zvlnený až hlbšie rozčlenený povrch s nevelkými výškovými rozdielmi. Územím Čiernej hory preteká Hornád, nad ktorým sa dvíhajú strmé zalesnené svahy, v ktorých nájdeme pozostatky baníctva, jaskyne a málo známe bralnaté hlboko zarezané doliny. Trasa križuje hlavnú železničnú os v Margecanoch. Osídlenie je len v dolinách, v ktorých vedie väčšina ciest.

foto: Tomáš Palo ©

Margecany – Prešov	
Odkiaľ – kam	Margecany – Prešov
Náročnosť/obtiažnosť	SPORT
Dĺžka v km	30
Povrch	asfalt
Prevýšenie tam/späť	669 / 755
Prístup	Prešov, Margecany – vlakové stanice
Značenie/číslo trasy	modrá
Napojenie na cyklotrasy	CM021 Hnilecká cyklomagistrála
Zaujímavosti	Cemjata – prameň minerálnej vody Margecany Ružín – vodná nádrž
Služby	
Občerstvenie	Prešov, Cemjata – bufet, Margecany
Ubytovanie	Margecany – chata Marica – Ružín
Požičovňa bicyklov	nie je
Bankomat	Prešov, Margecany
Stručný popis trasy	Úsek trasy začína v obci Margecany, v blízkosti železničnej stanice a vodnej nádrže Ružín. Priehrada poskytuje zaujímavú prestávku na ceste ďalej s možnosťou zábavy pri rôznych vodných športoch hlavne počas horúcich letných dní. Hneď za obcou začína tiahle stúpanie až ku lipám pri križovatke do obce Klenov. Z tohto bodu sa prevažne klesaním s peknými výhľadmi na okolitý masív Čiernej hory dostaneme do obce Žipov. Cesta smerom do mesta Prešov je pomerne málo frekventovaná, odporúčame sa zastaviť pri prameni minerálnej vody.
Bicykel	cestný

Margecany – obec ležiaca na sútoku riek Hnilca a Hornádu, priamo pri veľkej vodnej nádrži Ružín. Od stredoveku bola v okolí významná banská činnosť, ktorej stopy je stále možné nájsť v okolitých lesoch. Po druhej svetovej vojne sa zrekonštruovala železničná trať a z Margecian sa stal dôležitý prepravný uzol. V chotári sa stále nachádzajú pozostatky pôvodnej železnice ako tunely, mostné piliere a zemné telesá, ktoré sa plánujú využiť na postavenie cyklistických ciest.

Ružín – vodná nádrž bola postavená v rokoch 1963 – 1973 na Hornáde. Vybudovaním hrádze na rieke sa hladina vzdula v dĺžke 16 km na ploche 600 ha. Hladina nádrže, ktorej šírka sa pohybuje v rozmedzí 300 – 500 m pri hĺbke 50 m je kľukato zahĺbená do masívu Čiernej hory. Vodné dielo Ružín I je ohradené 63 m vysokou kamenistou hrádzou. Zadržiava 59 mil. m³ vody. Dĺžka vzdutia je 14,6 km a zasahuje aj do Hnilca. Plocha vzdutej hladiny je 3,9 km². Hrádza má 6 m širokú korunu, hlinité jadrové tesnenie a je chránená obojstranne piesčitými a štrkovitými filtrami (820 000 m³ zeminy). Druhou časťou diela je združený betónový objekt – odvádzací vody, dnové výpusty, veža so strojovňou – v ktorom je 85 000 m³ betónu. Účelom vodnej nádrže bolo vyriešiť dodávku vody pre U. S. Steel Košice, s.r.o. Energetické využitie nádrže je zabezpečené elektrárnou s inštalovaným výkonom 60 MW. Na ľavom brehu upraveného koryta, napojeného na vzdutie vodnej hladiny vyrovnávacej nádrže Ružín II vytvorenej 16 m vysokou betónovou hrádzou, je vodná elektráreň s inštalovaným výkonom 1,95 MW. Ročná výroba elektrickej energie je 54 GWh. Vodné dielo Ružín I a Ružín II má retenčný, vodohospodársky, energetický, rekreačný a estetický krajinársky význam.

Ružín je obkolesený nádhernými horami, z ktorých najviac zaujme bralnatý vrch Sivec, z ktorého je krásny výhľad na celú vodnú nádrž. Nádrž je obľúbenou rekreačnou oblasťou s množstvom tajomných zákutí a niektoré zátoky sú takmer nedotknuté civilizáciou. Voda je chladná aj v letných mesiacoch, a tak osvieži plavcov aj vodných lyžiarov, ktorí tu majú výborné podmienky.

Margecianský železničný tunel s dĺžkou 431 m (medzi obyvateľmi Rolovej Huty bol nazývaný Rolovský tunel) bol vybudovaný počas jednokoľajnej Košicko-bohumínskej železnice (KBŽ) v roku 1872 a ako železničný tunel slúžil až do roku 1955, kedy sa otvorila prevádzka na novej dvojkoľajnej Trati družby. Bol druhým najdlhším tunelom po Strečnianskom tuneli na trati KBŽ. Neskôr začal slúžiť ako príjazdová cesta k chatovej oblasti. Po odstránení koľajníc v tuneli bolo dno tunelovej rúry vybetónované, čím sa pravdepodobne zvýšila jeho nivelita asi o 0,5 m, o čom svedčí aj pomerne malá výška bezpečnostných výklenkov. Takmer polovica z celej dĺžky tunelovej rúry nemá obmurovku a steny tvoria iba samotné opracované skaly.

V súčasnosti tento tunel predstavuje jedinou príjazdovú cestu do rekreačnej oblasti Kozinec, kde sa nachádza ubytovacie zariadenie chata Marica. Tunel je neosvetlený a slabo udržiavaný. Aj počas horúcich letných dní v ňom je veľmi chladno. Bezpečný prejazd vyžaduje predné svetlo alebo čelovku.

Cemjata – prameň minerálnej vody nájdeme hneď pri ceste, v blízkosti bývalého sanatória s kúpeľmi, ktoré vznikli v druhej polovici 19. Storočia. Prameň železitej minerálnej vody má vysoký obsah kyslíka uhličitého a dodnes sa využíva. Je príjemným osviežením pre cyklistov.

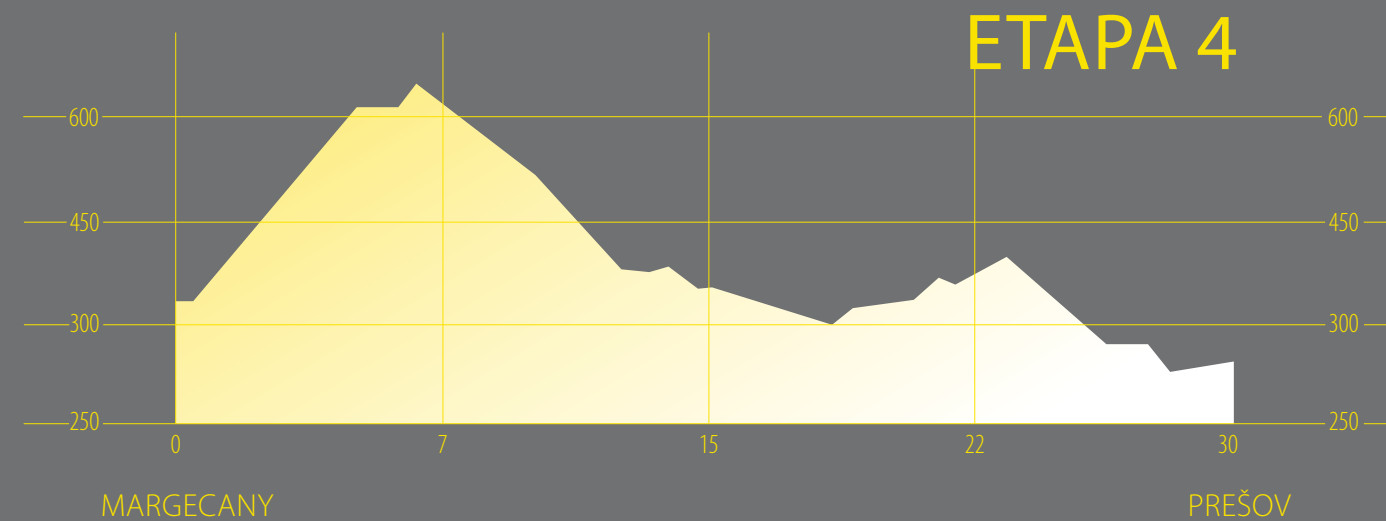

foto: Tomáš Palo ©

ETAPA 4: MARGECANY – PREŠOV

ETAPA 4: MARGECANY – PREŠOV

Úsek trasy pokračuje z Prešova v smere do obce Fintice. Celá etapa má príjemný vlnitý ráz - krátke a niekedy intenzívne stúpania sa striedajú s príjemným oddychom počas zjazdu. Cesty až po obec Šiba sú vo veľmi dobrej kvalite a zjazdné aj pre cestný bicykel. Od obce Šiba je treba počítat s rozbitým povrchom účelových komunikácií, náročný úsek na stúanie predstavuje časť medzi Hervartovom do časti Mihalov.

Prešov – Bardejov	
Popis úseku	Trasa prechádza cez zvýšeniny Ondavskej vrchoviny a za časťou Mihalov vstupuje do krajiny Raslavickej brázdy, ktorá vedie po východnej strane pohoria Čergov. Okolité kopce nepresahujú výšku 600 m. Prichádzame na územie, ktorého rozkvet začal v stredoveku, o čom svedčí množstvo pamiatok na trase. Úsek prepája dve významné mestá regiónu, ktoré sú spojené železničnou traťou.
Odkiaľ-kam	Prešov – Bardejov
Náročnosť/obtiažnosť	SPORT
Dĺžka v km	53
Povrch	asfalt 85%, 5 % nespevnená hlinená cesta, 10 % šotolina, rozbitý asfalt
Prevýšenie tam/späť	967 / 959
Prístup	Bardejov, Raslavice, Prešov – vlakové stanice
Značenie/číslo trasy	CM 015
Napojenie na cyklotrasy	nie je
Zaujímavosti	Hervartov – drevený kostolík z 15.storočia, národná kultúrna pamiatka Šiba Hertník Fintice Prešov Čergov – pohorie

Služby	
Občerstvenie	Bardejov, Mihaľov, Kľušovská Zábava, Hervartov, Raslavice, Fintice, Prešov
Ubytovanie	Bardejov, Hervartov, Hertník, Raslavice, Prešov
Požičovňa bicyklov	Prešov
Bankomat	Bardejov, Prešov
Servis bicyklov	Tulčík, Prešov Hlavná ulica: Bicykle SG – 051/773 21 68, Bicigel – 051/748 29 45, Velomet – 051/772 05 09, Star Bike – 0948 455 458
Odporúčanie/ informácie	Mestské informačné centrum Prešov, Hlavná ulica, sprievodca, mapa
Stručný popis trasy	V úseku Prešov – Šiba je na cestách pomerne kvalitný asfalt. V prípade nutnosti je možné úsek skrátiť tým, že sa nastúpi na vlak, premávajúci medzi Prešovom a Bardejovom. Úsek medzi obcami Šiba a Hervartov vedie po rozbitej poľnej ceste, ale s krásnymi výhľadmi do okolia. Profil trasy je členitý, stúpania sa striedajú s klesaním, preto trasa aj napriek svojej dĺžke nie je únavná. Úsek Mihaľov Bardejov predstavuje technicky najnáročnejšiu časť a to vzhľadom na nespvený povrch cesty. Po daždi jazdiť s najväčšou opatrnosťou. Cyklotrasa nás prevedie po bočných cestách s minimálnou intenzitou vozidiel.
Bicykel	Trekking/MTB

Prešov je sídlom okresu aj Prešovského kraja. Veľkosťou je 3. najväčším mestom na Slovensku. Mesto pretína rovnobežka 49° severnej geografickej šírky – vedie cez parčík v centre mesta, v ktorom sa nachádza súsošie Immaculaty. Pomenovanie mesta v minulosti nadobúdalo rôzne podoby (napr. Eperjes, Fragopolis), súčasný názov Prešov sa objavuje v písomných pamiatkach od 16. storočia. Mesto najmä v obdobiach svojho najväčšieho rozkvetu dostávalo rôzne prívlastky: kvitnúci Prešov, „Malá Viedeň“, „Malé Lipsko“ či neskôr v 19. storočí Atény nad Torysou (pre úroveň kultúry, vzdelanosti a školstva). V meste sú dve národné kultúrne pamiatky – budova evanjelického kolégia a technické objekty na ťažbu soli v Solivare. Centrum mesta je vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu s komplexom zachovalých renesančných meštianskych domov a sakrálnych objektov, ktoré pripomínajú nielen návštevníkom, ale aj Prešovčanom samotným časy najväčšieho rozkvetu mesta, keď bol Prešov významným stredovekým obchodným a remeselníckym centrom.

Lubotice – obec sa v roku 1990 osamostatnila od Prešova. Jej časťou je aj bývalá samostatná obec Šarišské Lúky. V obci sa ešte aj dnes používa starší názov obce Kelemeš, čo v maďarčine znamená príjemný, lahodný, milý, ľúby. Zaujímavá je história založenia Šarišských Lúk, jej zakladateľmi boli židovskí obchodníci a priekupníci, ktorí sa nesmeli usadiť v Prešove (tento zákaz platil takmer do polovice 18. storočia), a tak sa im toto predmestie Prešova stalo domovom. Židia si tu zakladali, využívajúc výhodnú dopravnú polohu, furmanské krčmy tzv. aláše s dvomi bránami, dvormi, stajňami a vozárňami. Na hlavnej ulici boli malé obchodíky. Prítomnosť najpočetnejšej židovskej komunity v Šarišskej stolici dokumentuje aj dodnes zachovaná synagóga a židovský cintorín. Od začiatku nášho storočia sa počet Židov postupne redukoval a obec postupne strácala typické črty spojené so životom a prácou židovskej komunity. Počas 2. svetovej vojny zahynulo v koncentračných táboroch 74 židovských obyvateľov Šarišských Lúk. Ostatní Židia sa odtiaľ odsťahovali.

Fintice – v strede obce je na vyvýšenine renesančný kaštieľ zo 17. storočia, obklopený hospodárskymi budovami. V priestoroch kaštieľa sa nachádza obecný úrad, pošta, materská škôlka a bar Čierny kôň. Pozoruhodná je arkádová budova, spájajúca barokový kostol s hospodárskym krídlom pri kaštieli. Takéto premostenie potoka (obytný most) je na Slovensku raritou. Kaštieľ si dali postaviť Dessewffyovci. Podľa neoverenej legendy pobyt v kaštieli inšpiroval Ludwiga van Beethovena k zloženiu sonáty D dur op. 28 Pastorálna a vraj tu hral pre krásnu domácu paniu aj svoju Ódu na radosť.

Fintické sedlo – v blízkosti sa vyskytuje lom na andezit so zvláštnou guľovitou odlučnosťou. Pozostatkom je množstvo balvanov guľovitého tvaru, ktoré nesú recesistický názov „Dänikenove vajcia“. Kameň z lomu sa používa okrem stavebných účelov aj na sochárske diela. Niektoré z nich sú verejne vystavené v Záhrade umenia v Prešove. Z Fintického sedla vedie turistická značka na Kapušiansky hrad, ktorý sa posledné roky teší obnove zo strany nadšencov. Hrad vznikol ešte pred tatárskym vpádom. Pôvodne sa volal Maglovec. Pôvodný hrad bol zbúraný a až o 100 rokov neskôr bol postavený ďalší. Na začiatku 18. storočia bol hrad opäť zbúraný. Na hrad vedie značkovaný turistický chodník, vhodný pre MTB.

Tulčík – v obci priamo na cyklotrase sa nachádza výdatný prameň minerálnej vody. V obci sídli servisné centrum pre bicykle.

Raslavice – jedna z najstarších obcí na trase, ktorou prechádza starobylá obchodná cesta z Potisia do Poľska. Časť obce bola založená v 12. storočí maďarskými strážnymi družinami. Dokumentuje to nález mince Štefana II. z tohto obdobia. Raritou Raslavic je vzácny brilantový prsteň, ktorý daroval ruský cár Alexander istej domácej pani

z vďačnosti za veľkolepé privítanie a starostlivosť počas jeho návštevy v roku 1821. Dnes je táto stredisková obec centrom služieb, sochárskej galérie a výbornej zmrzliny.

Hertník – v obci sa nachádza pozoruhodný opevnený kaštieľ, ktorý je dnes sídlom sociálneho ústavu a ktorý bol prestavaný z pôvodného vodného hradu z 15. storočia, o čom svedčia vodné priekopy a valy. V 16. storočí bol jeho vlastníkom Šimon Forgáč, chýrny vojvodca svojich čias. V bývalom kaštieli rastú impozantné duby a lipy. V krypte miestneho kostola boli svojho času ukryté pozostatky troch košických mučeníkov, neskôr vyhlásených za svätých.

Šiba – obec s rozsiahlymi lesmi. Práve bohatstvo dreva prispelo ku vzniku sklárskej hutí Julienthal v r. 1847 – 77 a pily, ktorá tu pracovala od pol. 19. st. Sklárne sa nachádzali síce v chotári Šiby, ale len 2,5 km južne od obce Kríže. Vyrábali sa v nej poháre, džbány, mucháre, fľaše so značkou „Bárfai savanyú víz“, v ktorých sa expedovala minerálna voda z Bardejovských Kúpeľov. Je zaujímavá spojitosť názvu obce so sklárskou výrobou – aj dnes je v okolí Bardejova zaužívané pomenovanie „šiba“ pre obločné sklo.

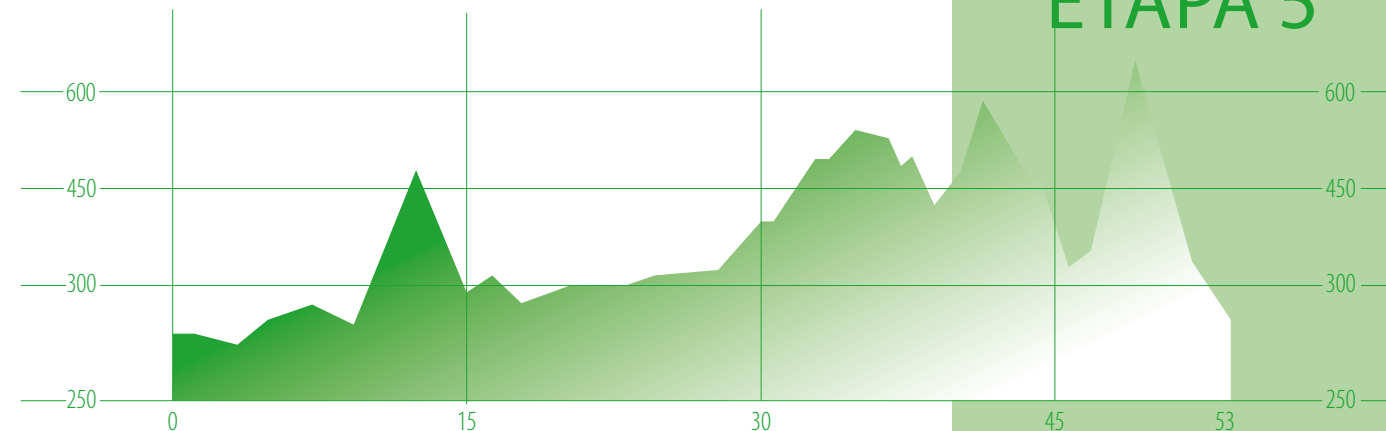
Hervartov – rímskokatolícky drevený Kostol sv. Františka z Assisi postavili koncom 16. storočia v rokoch 1593 a 1596 pod vplyvom gotiky, čím sa značne odlišuje od rusínsko-ukrajinských drevených cerkví. Je najstarším a najzachovalejším dreveným kostolíkom na Slovensku. Na výstavbu stien kostola bolo použité vzácne tisové drevo. K najcennejším častiam jeho interiéru patria gotické tabuľové obrazy a nástenné maľby z roku 1655 a 1805. V roku 2008 zapísaný s ďalšími siedmimi drevenými kostolmi Karpatského oblúka do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. KONTAKT: Rímsko-katolícky farský úrad, tel.: +421 54 479 3239, Obecný úrad Hervartov, 086 22 pošta Kľušov, tel.: +421 54 472 3760

ETAPA 5: PREŠOV – BARDEJOV

ETAPA 5: PREŠOV – BARDEJOV

ETAPA 5

PREŠOV

BARDEJOV

This is an Inkatlas. Create your own at [inkatlas.com](https://www.inkatlas.com/)!
Inkatlas 16304
Copyright OpenStreetMap contributors (openstreetmap.org),
OpenTopoMap (CC-BY-SA). Map data Feb. 21, 2017

foto: Tomáš Paľo

Celé územie je poznačené udalosťami z 1. a 2. svetovej vojny. Z bitky pri Slavkove sa tadiaľto vracal aj generál Kutuzov v roku 1806. V minulosti tu prebiehali veľmi ťažké boje, počas ktorých boli tieto obce veľmi poškodené. Riečka popri ceste Ondava je domov lososovitých rýb, znovu sa pri nej usídlil bobor. V okolitých lesoch je množstvo zveri a bohatá biodiverzita.

Nachádzajú sa tu zdroje minerálnych vôd a tiež ropa, s ťažbou ktorej miestni obyvatelia výrazne nesúhlasia, vzhľadom na riziká ktoré predstavuje spôsob ťažby pre životné prostredie a následne na kvalitu života. Územie patrí ku ekonomicky veľmi slabým a z tohto dôvodu je pochopiteľné odchádzanie predovšetkým mladých ľudí.

Trasa vedie popod výrazný Smilniansky vrch (750 m n.m.), ktorý predstavuje krajinnú dominantnu. Prechádzame cez územie Ondavskej vrchoviny, ktorá je z geologického hľadiska pomerne jednotvárna. Na tektonických zlomoch sa na povrch dostávajú minerálne pramene. Trasa vedie údolím riečky Ondava, v úseku medzi Nižným Mirošovom a Svidníkom prechádzame po ceste 1. triedy, kde je zvýšená premávka vozidiel. Cesta sa dá obísť cez dlhšiu, ale menej frekventovanú cestu cez obec Kurimka (odbočka Šarišské Čierne).

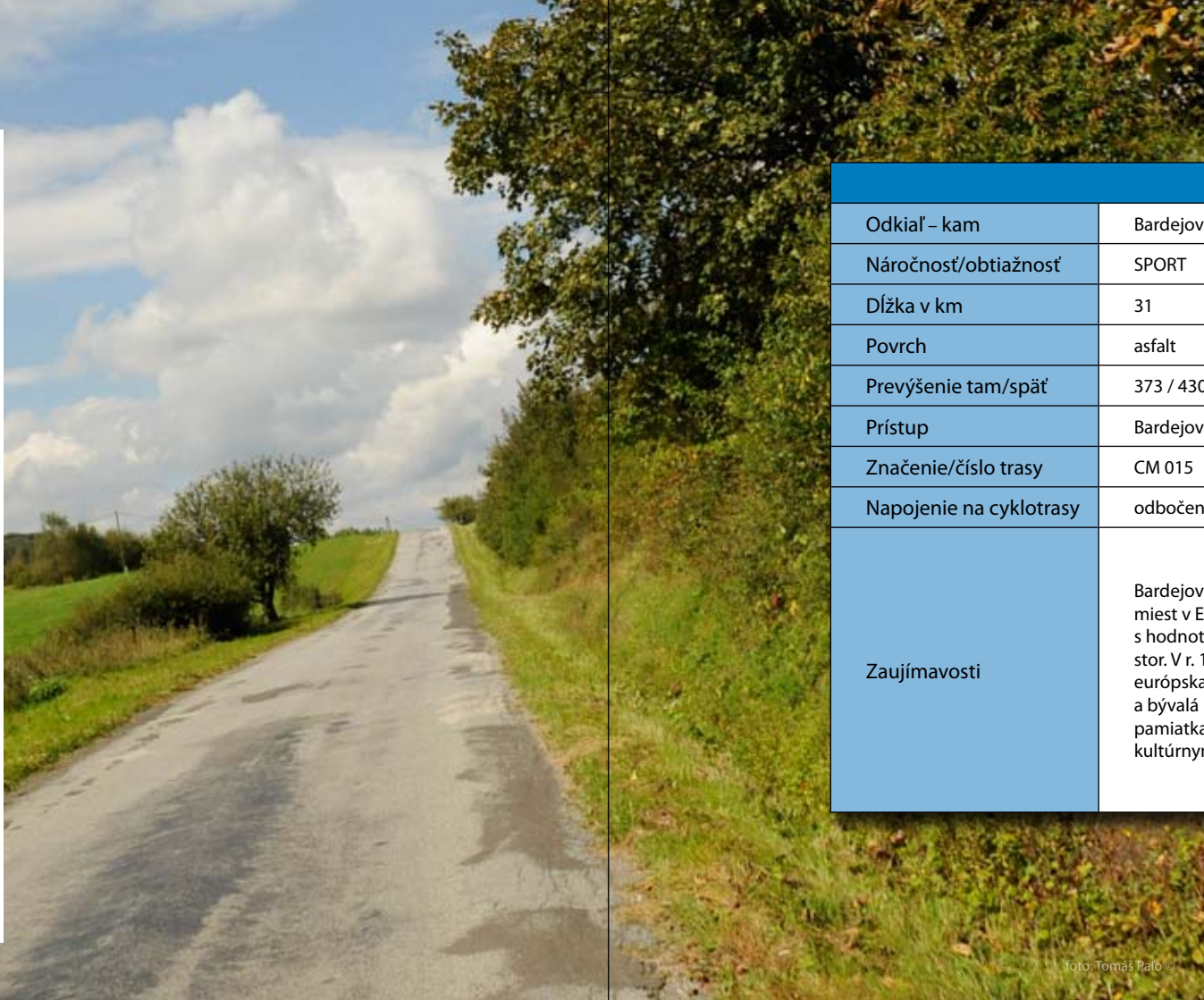

foto: Tomáš Palo ©

Bardejov – Svidník	
Odkiaľ – kam	Bardejov – Svidník
Náročnosť/obťažnosť	SPORT
Dĺžka v km	31
Povrch	asfalt
Prevýšenie tam/späť	373 / 430
Prístup	Bardejov – železnica
Značenie/číslo trasy	CM 015
Napojenie na cyklotrasy	odbočenie Cigla – zelená cyklotrasa
Zaujímavosti	Bardejov – v súčasnosti patrí medzi jedno z najlepšie zachovaných stredovekých miest v Európe. Centrum je vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu s hodnotným historickým jadrom a opevnením, ktorého pôvod siaha až do 14. stor. V r. 1986 mestu bola za záchranu pamiatok v historickom jadre udelená európska cena – Zlatá medaila nadácie ICOMOS pri UNESCO. Kostol sv. Egídia a bývalá mestská radnica (dnes časť Šarišského múzea) sú národnými kultúrnymi pamiatkami. Letné mesiace sú ideálne na oživenie historického centra rôznymi kultúrnymi podujatiami.

Služby	
Občerstvenie	Bardejov
Ubytovanie	Bardejov
Požičovňa bicyklov	nie je
Bankomat	Bardejov, Svidník
Servis bicyklov	Svidník – Bardejov
Odporúčanie/informácie	Informačné centrum Bardejov, Radničné námestie 21, 085 01 Bardejov, +421/54/474 40 03, info@tik-bardejov.sk, www.tik-bardejov.sk Svidník, www.svidnik.sk
Stručný popis trasy	Trasa je vyznačená červeným cykloturostickým značením. Z Bardejova stúpaním pod kopec Zverník s krásnymi výhľadmi do okolia. Od obce Šarišské Čierne sa môžeme vyhnúť, v súčasnosti pomerne frekventovanému úseku Nižný Mirošov Svidník, obchádzkou po ceste 3. triedy vedúcej smer Rovné, Hrabovčik a do Svidníka prideme po ulici Sovietskych hrdinov.
Bicykel	cestný

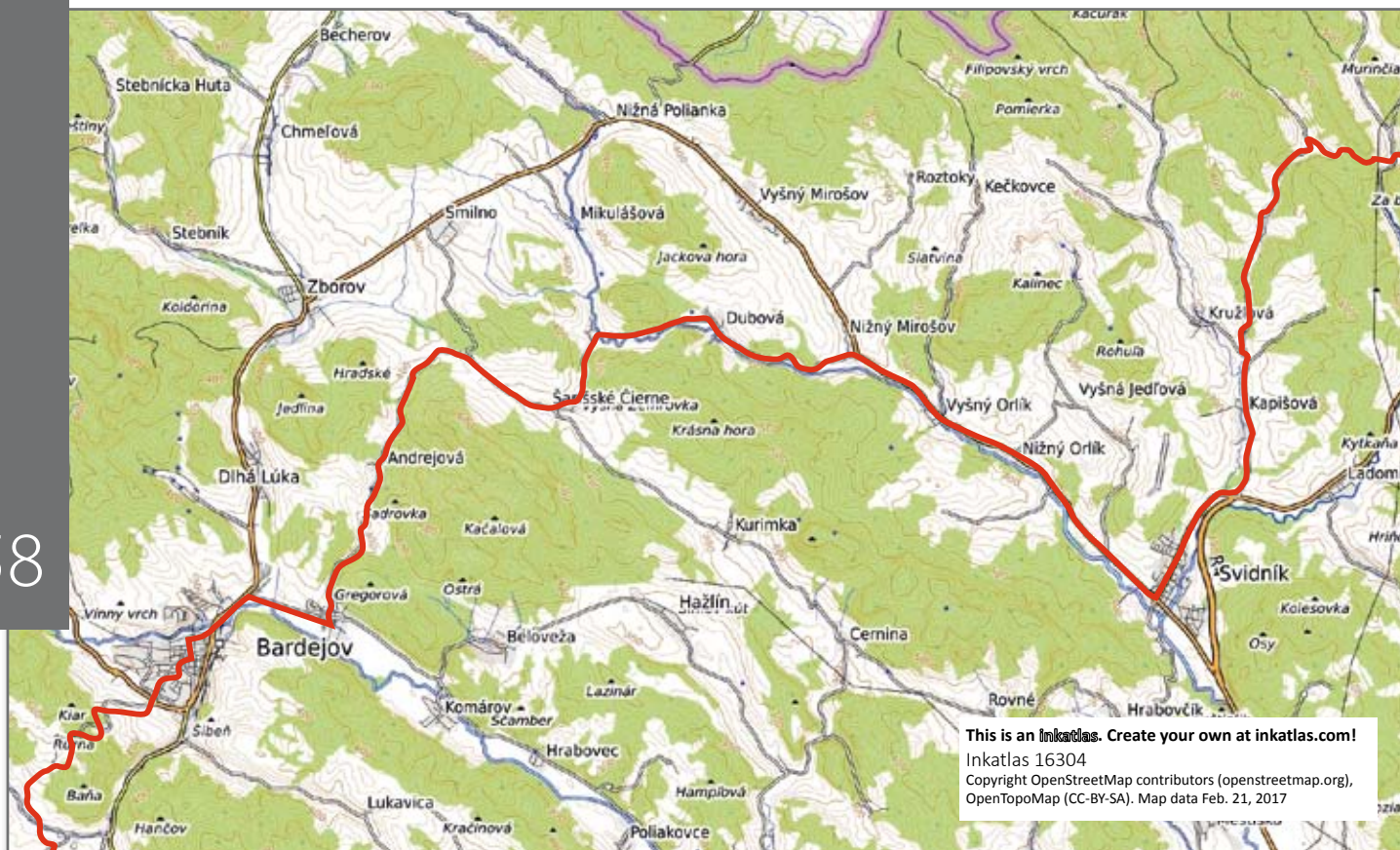
Bardejov – v súčasnosti patrí medzi jedno z najlepšie zachovaných stredovekých miest v Európe. Centrum je vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu s hodnotným historickým jadrom a opevnením, ktorého pôvod siaha až do 14. stor. V r. 1986 mestu bola za záchranu pamiatok v historickom jadre udelená európska cena – Zlatá medaila nadácie ICOMOS pri UNESCO. Pri návšteve mesta odporúčame nevynechať Kostol sv. Egídia a bývalú mestskú radnicu, ktorá je dnes časťou Šarišského múzea. Obe budovy sú národnými kultúrnymi pamiatkami. Letné mesiace sú ideálne na návštevu mesta, kedy je historické centrum oživené rôznymi kultúrnymi podujatiami.

Bardejovská Nová Ves – už v pol. 17. stor. sa tu nachádzal panský majer a sklárska huta. Tradičným zamestnaním v obci bola výroba šindľov.

Šarišské Čierne – obec patrila panstvu Makovica. Jeho obyvatelia pracovali ako roľníci, chovali ovce a dobytok. Aj dnes môžete pred obcou vidieť funkčný salaš. Pre nedostatok pracovných príležitostí v období od pol. 19. stor. až do 2. sv. vojny mnohí miestni obyvatelia emigrovali.

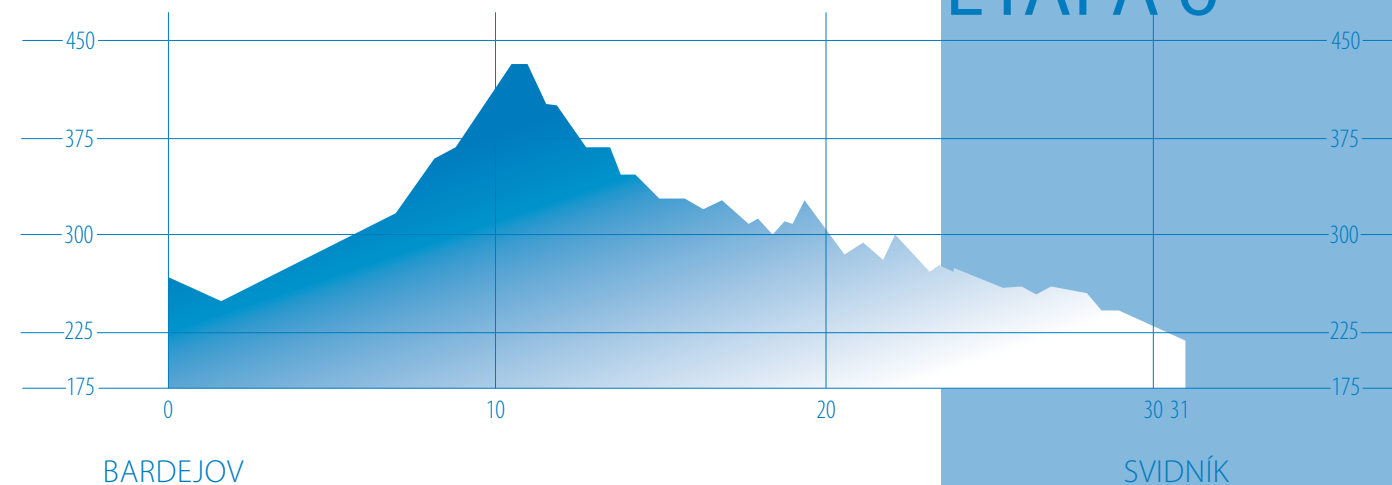
Andrejová – z obce vedie červenoznačený turistický chodník na stredoveký hrad Zborov. V 17. stor. boli v Andrejovej založené rybníky. Ešte na začiatku 20. stor. sa muži zaoberali podomovým obchodom s košíkárskymi výrobkami. V obci sa nachádza pálenica. Pestovateľská pálenica bola založená za účelom poradiť pestovateľom ako efektívne zúžitkovať prebytok ovocia na kvalitné ovocné destiláty. Ovocné destiláty vyrobené z kvalitných ovocných kvasov neobsahujú žiadne umelé farbivá a arómy a sú chuťovo oveľa kvalitnejšie ako liehoviny priemyselne vyrábané. Kvalitu ovocných destilátov v podstatnej miere ovplyvňuje sám pestovateľ. Ovocné destiláty sa zároveň často využívajú v kombinácii s rôznymi bylinkami už dlhé roky na rôzne extrakty a maceráty, ktoré určitým spôsobom pomáhajú ľuďom pri ich každodennom živote. A ako sa píše na ich stránke: „Konzumáciou ovocných destilátov s mierou a v malom množstve sa dá predchádzať rôznym chorobám. Na zdravie!“

ETAPA 6: BARDEJOV – SVIDNÍK

ETAPA 6: BARDEJOV – SVIDNÍK

ETAPA 6

ETAPA 7: SVIDNÍK – VYŠNÝ KOMÁRNIK – ŠT. HRANICA

Trasa vedie severovýchodnou časťou Laboreckej vrchoviny, jej najvyššie body dosahujú nadmorskú výšku okolo 700 m. Údolia sú pomerne hlboko zarezané ako napríklad samotný Dukelský priesmyk, ktorý predstavuje výraznú zníženu v celom masíve Karpát. Územie je silno zalesnené, prevažujú bukové lesy.

Foto: Tomáš Paľo ©

ETAPA 7: SVIDNÍK – VYŠNÝ KOMÁRNIK – ŠT. HRANICA

Svidník – Vyšný Komárnik št.hr.	
Odkiaľ – kam	Svidník – št.hr. Vyšný Komárnik
Náročnosť/obtiažnosť	SPORT
Dĺžka v km	25
Povrch	asfalt 60%, lesná cesta nespevnená 10%, účelové komunikácie nespevnené 30%.
Prevýšenie tam/späť	568 / 290
Prístup	autom – neexistuje vlakové spojenie, autobusy nie sú vybavené nosičmi pre bicykle
Značenie/číslo trasy	KCC – CM015 – červená
Napojenie na cyklotrasy	nie
Zaujímavosti	Duklianský priesmyk – pamätník obetiam 2. svetovej vojny Drevený kostolík Nižný Komárnik – Cerkov Ochrany Presvätej Bohorodičky Údolie smrti – veľké prírodné múzeum vojenskej techniky z 2.svetovej vojny medzi obcami Kapišová a Nižná Pisaná Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku (etnografický skanzen)
Služby	
Občerstvenie	Svidník, Vyšný Komárnik – pri štátnej hranici
Ubytovanie	Medvedie, Kapišová, Kružľová, Svidník
Požičovňa bicyklov	nie je
Bankomat	Svidník
Servis bicyklov	Svidník EEM SERVIS – Peter Mihaľ, Duchnovičova 431, 08901 Svidník, +421907289098, Stropkov: Gula Jozef, Puškinova 1154/23, 09101 Stropkov, +421905946670, gulova1@centrum.sk
Odporúčanie/informácie	Informačné centrum Svidník, Ul. Sovietskych hrdinov 38, Tel.: +421 (0) 54/752 04 61, E-mail: panikovam@vl.sk

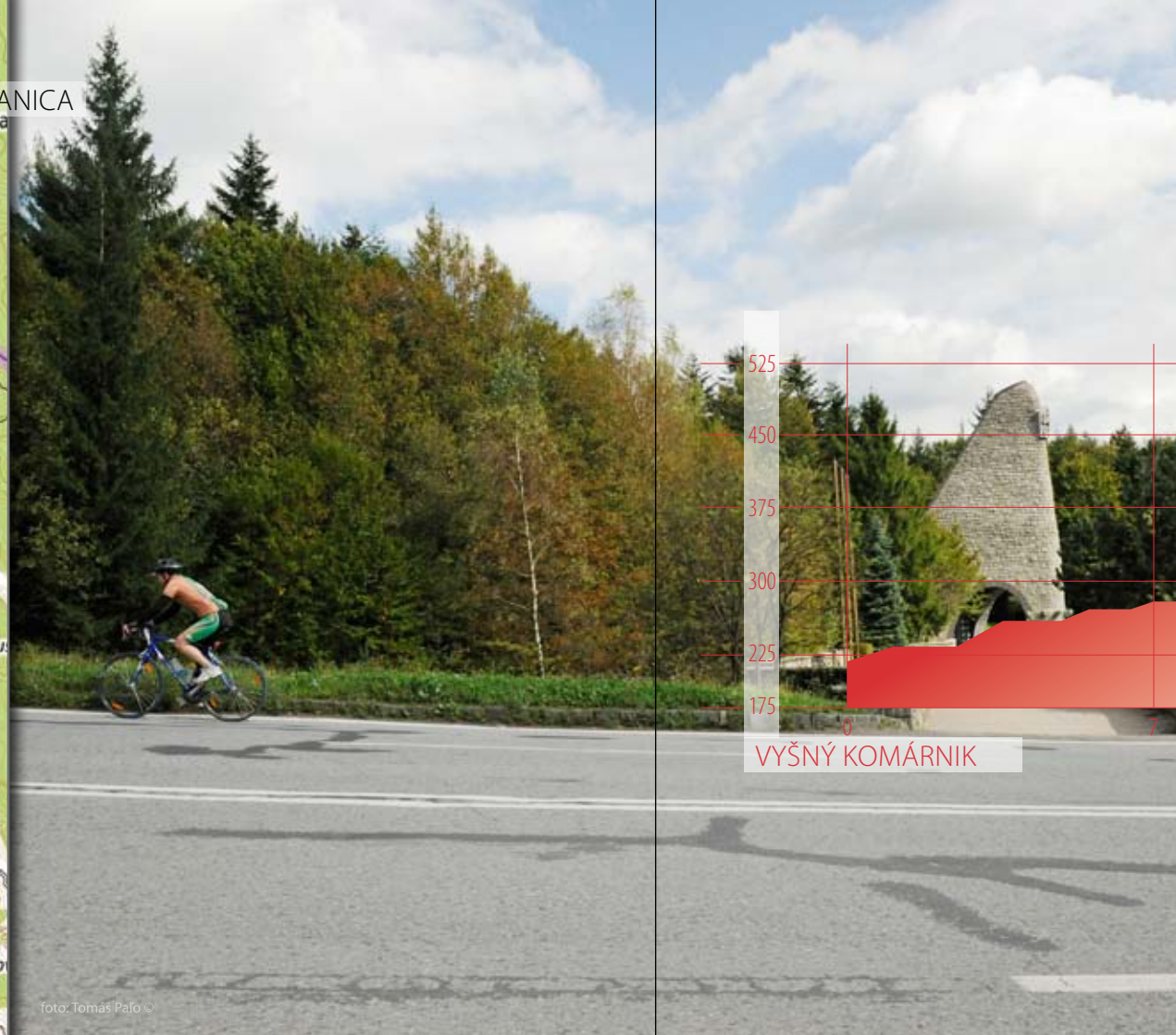
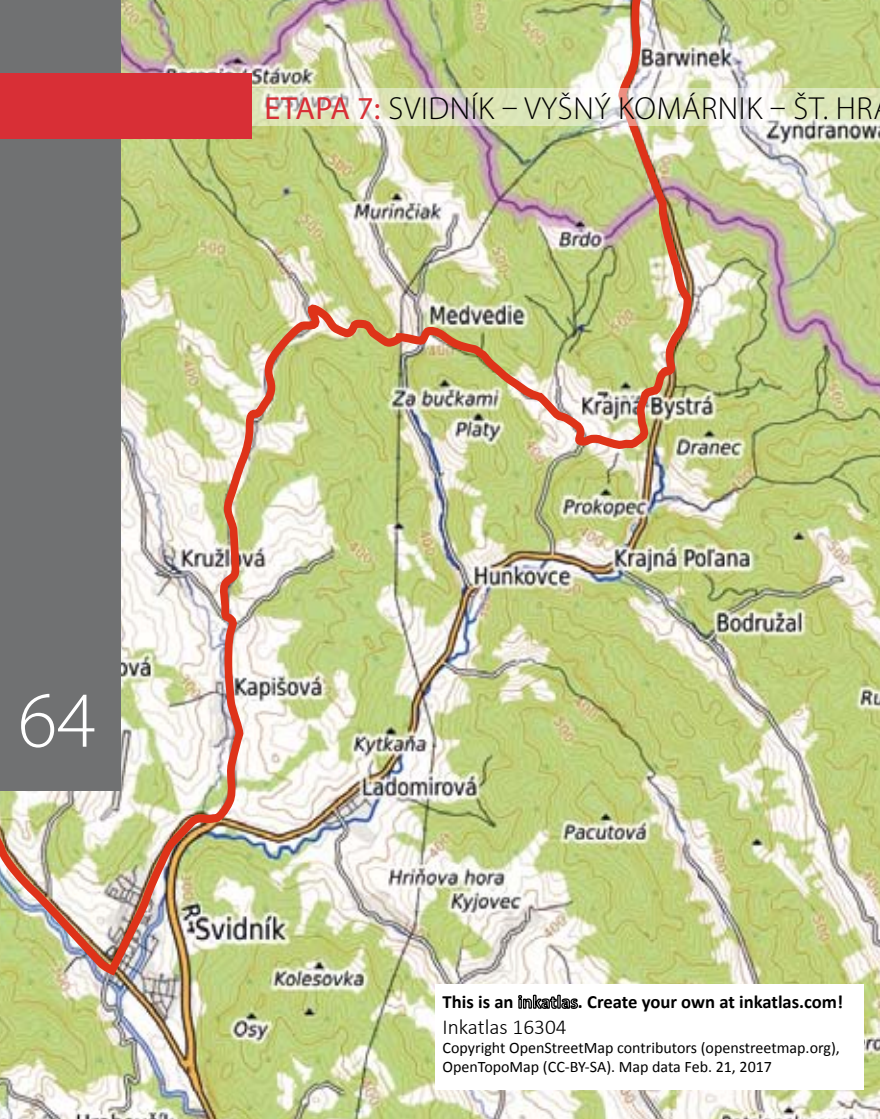
Stručný popis trasy	Zo Svidníka sa dostaneme po ceste prvej triedy k odbočke do údolia smrti pri ktorej stoja dva tanky. Odtiaľto je cesta vedená krásnym odľahlým údolím s minimom premávky. Z obce Vyšná Pisaná do vedľajšieho údolia kde lesná cesta je mäkká, často s vyjazdenými lesnými koľajami budú niektorí menej zdatní cyklisti tlačiť. Je to technicky najnáročnejší úsek. Do centra obce Medvedov po asi kilometry asfaltovej cesty, zabočíme doprava v smere do obce Krajná Bystrá. V obci sa držíme cykloturistickeho značenia, ktorým sa dostaneme na účelovú komunikáciu takmer bez motorovej premávky. Trasa má mierne členitý ráz. Tá nás dovedie na križovatku s cestou 1. triedy. Je potrebné prekonať približne 400 m opäť v súbehu s hlavnou cestou. Asi po 2 kilometroch ideme súbežne s cestou 1. triedy približne 300 m. A potom už sme na hraničnom priechode SK/PL – Vyšný Komárnik.
Bicykel	MTB
Upozornenia	Na úseku medzi štátnou hranicou a odbočkou v smere Krajná Bystrá premáva veľké množstvo kamiónov.
Alternatíva	V daždivom počasí po hlavnej ceste 1.tr. cez obec Ladomírová v dĺžke 11 km. Obíde sa tak úsek lesnej cesty medzi obcou Medvedie a Vyšná Pisaná.

Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku (SKANZEN) – sa nachádza na severozápadnom okraji mesta. Komplexná národopisná expozícia podáva návštevníkom ucelenú predstavu základných životných podmienok Rusínov – Ukrajincov Slovenska v minulosti. Návštevníci si môžu prezrieť najtypickejšie pamiatky ľudovej architektúry a bývania v tejto časti Slovenska. V prenesených a zrekonštruovaných objektoch je inštalovaný typický ľudový nábytok, domáci inventár, tradičné pracovné náradie a ukážky ľudového umenia. Okrem hlavných typov obydľí sú v expozícii zastúpené aj všetky druhy tradičných hospodárskych budov ako stodoly, chlievy, sýpky ako aj predmety a náčinie, ktoré kedysi používali obyvatelia z tohto regiónu.

Údolie smrti – veľké prírodné múzeum medzi obcami Kapišová – Nižná Pisaná – Vyšná Pisaná venované ťažkým bojom počas 2. svetovej vojny 25. – 27. októbra 1944, kedy bolo celé územie kompletne zdevastované. Počas bojov zahynulo v boji o Dukelský priesmyk na oboch stranách hranice v krátkom čase 200 tisíc vojakov. Miestni obyvatelia hovoria, že každý meter bol napitý ľudskou krvou. Exponáty ako tanky, delá, zákopy sú voľne rozložené po krajine. Približne v strede lokality sa nachádza turistických prístrešok a zdroj vody.

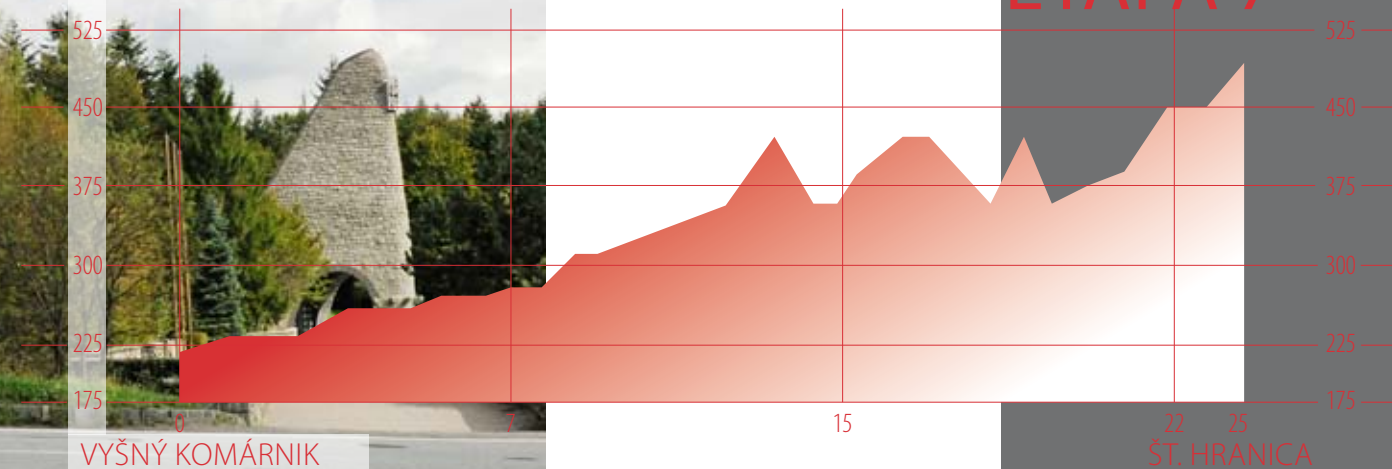
Drevený kostolík Nižný Komárnik – Cerkov Ochrany Presvätej Bohorodičky – je jediná bojkovského typu, jediná v exteriéri takmer dokonalá drevená zrubová kupola – realizovaná vďaka už v 5. stor. postavených carhradských murovaných cerkvi. Tento drevený chrám postavili domáci rusínski majstri za pomoci ostatných dedinčanov a projektu dobrodinca. Projektovateľ ho ukrajinský architekt a kunsthistorik Ing. Volodymyr Sičynskij (1894 – 1962). Tento architekt je aj autorom chrámu Zoslania Svätého Ducha v Michalovciach. Chrám v Nižnom Komárniku je pravdepodobne jediná drevená sakrálna stavba na Slovensku, ktorú pomáhal realizovať profesionálny architekt.

Duklianský priesmyk – nachádza sa priamo na štátnej hranici s Poľskom. Je to vojensky významné miesto od 18. storočia, svedok mnohých vojenských operácií. Dnes na tomto mieste stojí pamätník padlých hrdinov symbolizujúci bránu k domovu. V priestore Duklianskeho priesmyku až po Údolie smrti sa nachádzajú exponáty vojenskej techniky z 2. svetovej vojny.

ETAPA 7: SVIDNÍK – VYŠNÝ KOMÁRNIK – ŠT. HRANICA

ETAPA 7

Trasa nás zavedie do prostredia klenotov slovenskej prírody – Národného parku Poloniny. Cyklotrasa vedie v koridore starej obchodnej cesty vedúcej z Humenného cez Stakčín a Ruské sedlo do Poľska. V Stakčíne ako pripomienka tejto cesty sa nachádza jediný zachovalý kilometrovník (54 km) z roku 1864. Z dôvodu výstavby vodnej nádrže bolo zlikvidovaných niekoľko obcí, vyhlásená stavebná uzávera, znemožnená tradičná poľnohospodárska činnosť obyvateľov. Takmer celé územie je ľudoprázdne s najnižšou hustotou osídlenia 9 obyvateľov na km2. Z tohto dôvodu je dobré byť sebestačný a pripravený na rôzne udalosti. Predovšetkým úsek od vodnej nádrže Starina je bežne neprístupný autom. Dobrodružstvo a skutočná divočina.

foto: Tomáš Palo ©

Ruské sedlo št. hr. – Sninské rybníky	
Odkiaľ – kam	Ruské sedlo št. hr. – Sninské rybníky
Náročnosť/obtiažnosť	SPORT
Dĺžka v km	32,1 km po štátnu hranicu + 8 km Cisna, stredisko CR v Poľsku
Povrch	70% asfalt, 30% lesná nespevnená cesta
Prevýšenie tam/späť	450 / 955
Prístup	Stakčín – železničná stanica, autom – parkovisko Sninské rybníky
Značenie/číslo trasy	CM016 Karpatská cyklistická cesta, v Poľsku trasa pokračuje vyznačená červenou značkou so symbolom KCC
Napojenie na cyklotrasy	Na slovenskom území vedie paralelne so zelenou cyklotrasou č. 5891 , na križovake pri obci Jalová je možná odbočka na Cyklochodník Ikon, trasa č. 2875.
Zaujímavosti	Vodná nádrž Starina – najväčší zdroj pitnej vody na Slovensku Národný park Poloniny Park tmavej oblohy Poloniny Cisna (PL) – výroba dreveného uhlia
Služby	
Občerstvenie	Stakčín Sninské rybníky Cisna /PL/
Ubytovanie	Stakčín Sninské rybníky Cisna /PL/
Požičovňa bicyklov	nie je
Bankomat	Snina
Servis bicyklov	BikeServis-Miroslav Poliak, Komenského 808/29, SNINA 060 01.

Bankomat	Snina
Odporúčanie/informácie	Infocentrum Sninské rybníky, Informačné stredisko Nová Sedlica, Infocentrum Snina Strojárska 102, 069 01 Snina, +421/57/16 186, 768 57 35 , unitur@stonline.sk, www.regionsnina.sk
Stručný popis trasy	Z Ruského sedla čo je hraničný priechod do Poľska. Serpentinami dole po kamenistej ceste do mieste bývalej obce Ruské. Potom pokračujeme smerom ku vodnej nádrži Starina, po asfaltovej ceste okolo nádrže pitnej vody pre východné Slovensko. Až ku vstupu od spodnej strany kde sa nachádza záhora, prechod je strážený službou, ktorá má oprávnenie Vás kontrolovať. Cyklisti majú vstup povolený. Odtiaľ dole k ceste v smere do Stakčina. Následne vedie po pomerne frekventovanej ceste 2.triedy v smere na Sninské rybníky.
Bicykel	MTB
Upozornenie	Úsek medzi Sninskými rybníkmi a Stakčínom vedie po ceste 1.tr.č. 74 so zvýšenou premávkou, dĺžka úseku 4,5 km.
Alternatíva	Sninské rybníky – Snina – Medzilaborce – návšteva Múzea Andy Warhola, možnosť hotelového ubytovania. Dĺžka 46 km, modrá značená cyklotrasa č. 2885. Z Medzilaboriec je možné pokračovať po existujúcich cestách v smere do Svidníka – smer Krásny Brod, Havaj – Ladomírová – Svidník. V dĺžke 40 km. Cyklotrasa nie je značená.

Cisna /PL/ je veľká turistická obec zo širokými možnosťami ubytovania a stravovania . Je tu sídlo polície, zdravotné stredisko, pošta , lekáreň, čerpacia stanica. Nachádzajú sa tu umelecké a remeselnícke dielne vrátane písania ikon. Nová asfaltová cesta vedie až na štátnu hranicu do Ruského sedla, popri jej okraji môžeme vidieť tradičnú a stále živú technológiu výroby dreveného uhlia.

Park tmavej oblohy Poloniny sa nachádza na území Národného parku Poloniny (a v jeho okolí), ktorý sa okrem iného vyznačuje tým, že má výnimočne malú hustotu osídlenia (9 obyvateľov na km²). Zároveň je to najmenej navštevovaný národný park na Slovensku, preto je vplyv človeka na životné prostredie minimálny. Patrónom parku je prvý slovenský kozmonaut pl. Ing. Ivan Bella.

Národný park Poloniny – s pôvodnými rozľahlými bukovými a jedľovo-bukovými lesmi a pralesmi Stuzica, Rožok a Havešová je zapísaný od roku 2007 v Zozname svetového prírodného dedičstva UNESCO a zaradený do siete medzinárodných biosférických rezervácií. Pomenovanie Poloniny pochádza od jedinečných horských hrebeňových lúk nachádzajúcich sa nad úrovňou lesa – v týchto končinách sa nazývajú poloniny. Takmer 80 % rozlohy tvoria lesy, typický ráz krajiny predstavujú zaoblené hrebene a zamokrené doliny. Len miestami vystupujú na povrch ostré skalné vrchy. Výnimočnosť územia spočíva vo výskyte najväčších komplexov pôvodných bukovo-jedľových lesov v Európe, ktoré miestami prechádzajú až do pralesov a v mimoriadnej koncentrácii vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Územie charakterizuje výskyt veľkých šeliem – medveďa hnedého, vlka dravého, rysa ostrovida a mačky divej a žije tu aj zubor hôrny, ktorý sa vo voľnej prírode na Slovensku vyskytuje iba v NP Poloniny. Je to jediná rezervácia na svete, ktorú tvoria spojené územia troch štátov – Slovenska, Poľska a Ukrajiny.

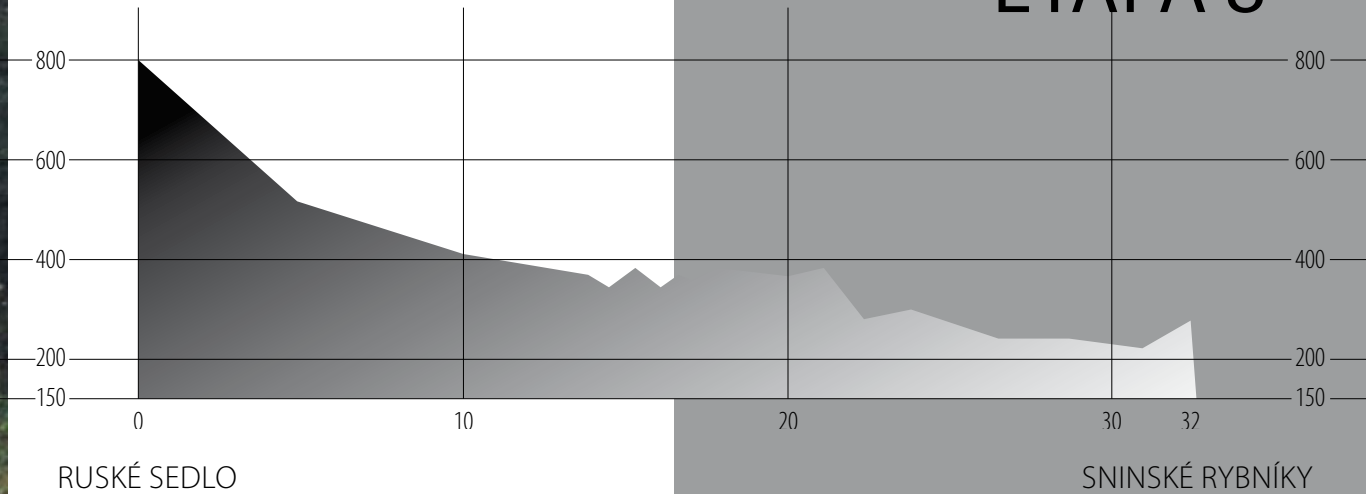
Vodná nádrž Starina – najväčšia vodná nádrž na pitnú vodu na Slovensku. Hĺbka dosahuje takmer 50 m, celkový objem nádrže je 59,8 mil. m³. Stavba trvajúca sedem rokov bola spustená do prevádzky v roku 1987 a znamenala radikálny zásah do života miestnych obyvateľov. Z územia s plochou 131 km² bolo vysídlených 7 obcí s 3 463 obyvateľmi zo 769 príbytkov. Starina, Dara, Ostružnica, Zvala, Smolník, Veľká Poľana, Ruské – všetky tieto dediny boli zrovnané so zemou a vymazané z mapy Slovenska. Údaje o nich je možné čítať len na informačných tabuliach. V súčasnosti sa do vysídlených dedín nad VN Starina môžete dostať pešo alebo na bicykli, vjazd autom je možný iba na osobitné povolenie z Obvodného lesného úradu v Snine. Voda v nádrži je veľmi studená a akékoľvek ľudské aktivity v nej sú zakázané z dôvodu bezpečnostných opatrení.

Stakčín – v období druhej svetovej vojny za éry horthyovského Maďarska tu viedla štátna hranica medzi Slovenskom a Maďarskom, o čom svedčí budova pohraničnej stráže, ako aj torzo obranného systému postaveného za éry horthyovského Maďarska v prelome doliny rieky Cirocha. V obci sa nachádza pomník z roku 1986 postavený na mieste uloženia ostatkov obyvateľov obce Starina a je venovaný vysídlencom z obcí nad vodárenskou nádržou Starina, ktorí kvôli priehrade museli opustiť svoje domovy.

ETAPA 8: CISNA (PL) – RUSKÉ SEDLO – SNINSKÉ RYBNÍKY

ETAPA 8

RUSKÉ SEDLO

SNINSKÉ RYBNÍKY

This is an InkAtlas. Create your own at inkatlas.com!
Inkatlas 16304
Copyright OpenStreetMap contributors (openstreetmap.org),
OpenTopoMap (CC-BY-SA). Map data Feb. 21, 2017

Trasa vedie prevažne po okraji sopečného pohoria Vihorlat, ktorý presahuje okolité územie o prevýšenie 700 m. Dávne mohutné sopky a ich lávové príkrovy možno dodnes rozpoznať v krajine. Najvýraznejší z nich je Sninský kameň, ktorý sa týči nad cieľom tejto etapy – Sninskými rybníkmi. Krajina je husto zalesnená predovšetkým bukovými lesmi. Táto časť Európy nebola nikdy priemyselne využívaná a tak to zostalo aj doteraz. Obyvatelia sa živia predovšetkým prácou v lesoch a obchodom.

foto: Tomáš Palo ©

Sninské rybníky – Ublá	
Odkiaľ – kam	Sninské rybníky – Št. hranica UA/SR – Ublá
Náročnosť/obtiažnosť	SPORT
Dĺžka v km	34
Povrch	asfalt 20%, makadam 60% , šotolina 20%
Prevýšenie tam/späť	609 / 693
Prístup	Stakčín – vlaková stanica, smer Snina, 8 km od Sninských rybníkov
Značenie/číslo trasy	CM 015 . Karpatská cyklistická cesta
Napojenie na cyklotrasy	Trasa sa napája na väčšie množstvo miestnych a regionálnych trás. CM031 – Po stopách Herkula – Snina – Užhorod CTT – 5884 – smer Zemplínske Hámre CTT – 8912 – smer Kolonica observatórium
Zaujímavosti	Sninské rybníky – biokúpalisko, prírodný areál, využívajúci technológiu samočistenia vody pomocou rastlín a rias. Snina – Andrej Smolak Gallery pôsobí od roku 1993 ako filiálka Galérie MIRÓ. Drevený kostolík Hrabová Rostoka – kostolík sv. Bazila Veľkého Drevený kostolík v Šmigovci – gréckokatolícky kostolík zasvätený Nanebovstúpeniu Pána. Múzeum Andyho Warhola Medzilaborce

Služby	
Občerstvenie	Snina, Sninské rybníky – hotel Camea celoročne, Stakčín hotel Armáles
Ubytovanie	Snina, Sninské rybníky, Stakčín, Ciszna /PL/
Požičovňa bicyklov	nie je
Bankomat	Snina , Stakčín
Servis bicyklov	BikeServis-Miroslav Poliak, Komenského 808/29, SNINA 060 01
Odporúčanie/informácie	Infocentrum Sninské rybníky, Informačné stredisko Nová Sedlica, Infocentrum Snina Strojárska 102, 069 01 Snina, +421/57/16 186, 768 57 35 , unitur@stonline.sk, www.regionsnina.sk
Stručný popis trasy	Úsek trasy začína na Sninských rybníkoch. Odtiaľ vedie po lesnej ceste v smere do obce Strihovce po cykloturistickom značení. Tu sa napája k úseku, ktorý vedie po málo frekventovaných cestách 2. a 3. triedy až po obec Ubla. Úsek trasy končí na štátnej hranici s Ukrajinou.
Bicykel	MTB
Upozornenie	Úsek Strihovce – Sninské rybníky vedie čiastočne po nespevnených lesných cestách.
Alternatíva	Po modrej cykloturistickej trase č. 2875, ktorá vedie po ceste 2. tr. v smere do obcí Kalná Roztoka a Stakčín.

Drevený kostolík v Šmigovci – v obci Šmigovec ležiacej neďaleko ukrajinských hraníc sa nachádza drevený gréckokatolícky kostolík zasvätený Nanebovstúpeniu Pána. Kostolík zapísaný do zoznamu národných kultúrnych pamiatok SR pochádza z polovice 18. storočia a predstavuje jednoduchú stavbu zrubovej konštrukcie so stĺpikovou vežou. Dojem z chrámu naruša plechová strecha a najmä jeho celkový nedobry stav – kostolík by potreboval komplexnú rekonštrukciu.

Drevený kostolík Hrabová Roztoka – kostolík sv. Bazila Veľkého v Hrabovej Roztoke je jednoduchá zrubová stavba prikrytá prečnievajúcou šindľovou strechou. Nachádza sa na nevysokom návrší v južnej časti obce, za romantickou drevenou ohradkou. Zaujímavosťou kostolíka vyhláseného za národnú kultúrnu pamiatku je, že sa zachoval v pôvodnom stave z polovice 18. storočia a to vrátane interiéru.

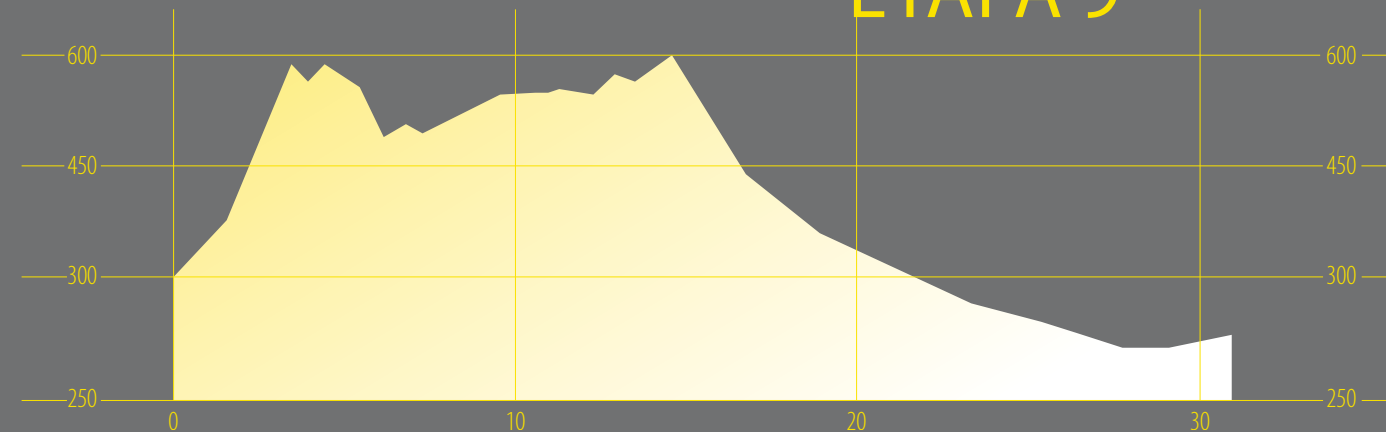
Snina – Andrej Smolak Gallery pôsobí od roku 1993 ako filiálka Galérie MIRÓ. Okrem súčasných slovenských a zahraničných autorov vystavuje diela slovenských klasikov ako Martin Benka, Ľudovít Fulla, Miloš A. Bazovský, Peter J. Kern, Cyprián Majerník, William Schiffer, Theodor Mousson, ale aj svetových umelcov ako Jurij Gorbačov, Christo a John Lenon.

Sninské rybníky – biokúpalisko, prírodný areál, využívajúci technológiu samočistenia vody pomocou rastlín a rias. Areál pozostáva z kúpaliska s troma hĺbkovými pásmami, delenými mólami, pre plavcov i neplavcov, zo zatrávnených plôch na oddych a zo samotného bazéna slúžiaceho na filtráciu a čistenie vody. Ďalej sú návštevníkom ponúknuté ihriská na športové aktivity, detské ihriská, stravovacie a ubytovacie služby.

Obec Ubla – medzinárodný hraničný prechod na Ukrajinu. Prechod nie je určený pre ťažkú nákladnú dopravu a preto je pre cyklistov výhodnejší ako mimoriadne preťažovaný prechod vo Vyšnom Nemeckom.

ETAPA 9

SNINSKÉ RYBNÍKY

UBĽA – ŠTÁTNÁ HRANICA SK/UA

KARPATSKÁ CYKLISTICKÁ CESTA

310 km

ETAPY

16 | ETAPA 1: JASKYŇA DOMICA ŠT. HR. – ŠTÍTNIK

22 | ETAPA 2: ŠTÍTNIK – SMOLNÍK

32 | ETAPA 3: SMOLNÍK – MARGEČANY

40 | ETAPA 4: MARGEČANY – PREŠOV

46 | ETAPA 5: PREŠOV – BARDEJOV

54 | ETAPA 6: BARDEJOV – SVIDNÍK

60 | ETAPA 7: VYŠNÝ KOMÁRNIK – ŠT. HRANICA

66 | ETAPA 8: CISNA (PL) – RUSKÉ SEDLO – SNINSKÉ RYBNÍKY

74 | ETAPA 9: SNINSKÉ RYBNÍKY – UBĽA – ŠTÁTNA HRANICA SK/UA